

OBSAH VZDELÁVANIA

PRE 6. ROČNÍK

PRE ŽIAKOV S ĽAHKÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA

Variant A

Školský vzdelávací program pre 6. ročník SZŠ

Rámcový učebný plán pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia s vyučovacím jazykom slovenským (variant A)

Vzdelávacia oblasť	Predmet	ŠVP počet hodín	ŠkVP počet hodín	Spolu
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	6	1	7
	Rozvíjanie komunikačnej schopnosti			
	Rozvíjanie grafomotorických zručností			
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4	1	5
	Informatika	1		1
Človek a príroda	Vecné učenie			
	Fyzika			
	Chémia			
	Biológia			
Človek a spoločnosť	Vlastiveda	3		3
	Dejepis			
	Geografia			
	Občianska náuka			
Človek a hodnoty	Etická výchova	1		1
	Náboženská výchova			
	Náboženstvo			
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	4		4
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1		1
	Výtvarná výchova	1	1	2
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2		2
Spolu povinná časť		23		
Voliteľné hodiny			3	
SPOLU: povinná časť + voliteľné hodiny				26

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Slovenský jazyk a literatúra
Časový rozsah výučby	7 hodín týždenne, spolu 266 vyučovacích hodín
Ročník	šiesty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	9 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovanie slovenského jazyka a literatúry žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je základom celého vzdelávania a výchovy. Zvládnutie výchovno-vzdelávacích úloh slovenského jazyka a literatúry je predpokladom na splnenie úloh ďalších vyučovacích predmetov.

Cieľom vyučovania slovenského jazyka a literatúry je naučiť žiakov jednoducho a zrozumiteľne sa vyjadrovať ústnou a písomnou formou spisovného jazyka, utvoriť u všetkých žiakov návyk správneho hlasného čítania, naučiť ich rozumieť prečítanému textu, z väčšiny žiakov vychovať čitateľov a poslucháčov s kladným vzťahom k literatúre.

Slovenský jazyk a literatúra spája v sebe niekoľko oblastí, ktoré sa navzájom prelínajú a špecifickým spôsobom prispievajú k plneniu cieľov výchovy: rozvíjajú zmyslovú, emocionálnu, vôľovú a rozumovú stránku osobnosti dieťaťa, spoluutvárajú charakter žiaka a spolu s ostatnými predmetmi posilňujú výchovu k vlastenectvu.

Vzdelávací obsah slovenského jazyka a literatúry je v 6. ročníku rozdelený do oblastí:

JAZYKOVÁ KOMUNIKÁCIA:

- zvuková rovina jazyka a pravopis
- významová rovina
- tvarová rovina
- skladobná rovina

KOMUNIKÁCIA A SLOH:

- sloh, komunikácia
- ústny a písomný prejav

ČÍTANIE A LITERATÚRA:

- technika čítania - čítanie textu, čítanie s porozumením, reprodukcia prečítaného textu, verejná prezentácia textu
- literárna výchova - všeobecné pojmy a základné literárne žánre.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Slovenský jazyk a literatúra	6	1	7

Ciele:

- osvojiť si vybrané slová a učiť sa správne písať vybrané a ich príbuzné slová
- naučiť sa slovenskú abecedu a získať zručnosť využívať ju v praxi
- dokončiť výcvik v poznávaní a určovaní podstatných mien
- v mužskom rode rozlišovať životnosť
- poznávať slovesá v prítomnom čase
- poznávať predložky a osobné zámená
- cvičiť sa v štylizácii (napr. dopĺňať vety, vyberať vhodné slová a podobne)
- cvičiť sa v tvorení jednoduchých ústnych prejavov najmä formou reprodukcie krátkych textov, rozprávaním a opisom
- cvičiť sa vo formách spoločenského styku

1. Jazyková komunikácia

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Aktivácia poznatkov učiva zo 4. a 5. ročníka Počet hodín: 22	Druhy viet – rozoznávanie a určovanie druhov viet podľa obsahu a znamienok. Slová vo vete, spoločné pomenovania, slová s opačným významom. Slovo, slabika, hláska: - delenie hlások na samohlásky, spoluhlásky a dvojhlásky - obojaké spoluhlásky a vybrané slová - písanie i a y po obojakej spoluhláske p - písanie i a y po obojakej spoluhláske b - písanie i a y po obojakej spoluhláske m - správne písanie y vo vybraných slovách po b, p, m
Hlásokovanie a pravopis Počet hodín: 19	Písmená slovenskej abecedy – osvojenie si slovenskej abecedy, zoraďovanie slov podľa abecedy, vyhľadávanie slov v slovníku, vyhľadávanie priezvisk v telefónnom zozname. Osvojenie ustálených radov vybraných slov. Osvojenie zručnosti správne písať „y“ po obojakých spoluhláskach vo vybraných slovách a v ich najfrekvencovanejších príbuzných slovách. Správne písanie „i“ po obojakých spoluhláskach vo vnútri ostatných slov a odôvodňovanie ich pravopisu. : - vybrané slová po obojakej spol. b - vybrané slová po obojakej spol. r - vybrané slová po obojakej spol. p - vybrané slová po obojakej spol. m - vybrané slová po obojakej spol. s - vybrané slová po obojakých spol. v a z - správne dopĺňanie vybraných slov do viet - vypísanie vybraných slov z textu
Tvaroslovie	Poznávanie podstatných mien (vlastností a činností): - všeobecné a vlastné podstatné mená - správne písanie vlastných podstatných mien osôb, zvierat, vecí, miest, obcí, hôr a riek Určovanie čísla a rodu podstatných mien:

	- rod podstatných mien s použitím ukazovacích zámen Rozlišovanie životných a neživotných podstatné mien mužského rodu. Podstatné mená v základnom a zmenenom tvare. Oboznamovanie sa s poradím pádov a pádovými otázkami: - vymenovanie, určenie ich poradia - skloňovanie podstatných mien - dopĺňanie správnych tvarov PM vo vetách Vyslovovanie a písanie predložky s podstatným menom. Slovesá: Vyhľadanie sloves avo vete. Tvorenie vety zo slovíes a podstatných mien. Poznávanie slovíes v prítomnom čase. Časovanie slovíes v prítomnom čase. Poznávanie a určovanie slovesnej osoby a čísla. Poznávanie slovíes v neurčitku, tvorenie a používanie príslušného tvaru (výslovnosť aj pravopis) Výcvik pravopisu prípon v slovesách v 3. osobe jednotného a množného čísla (rytmické pravidlo: otvorí, rozsvieti, tvári sa a pod.)
Počet hodín: 50	Poznávanie osobných zámen v súvislosti s časovaním slovíes.
Opakovanie a zhrnutie učiva Počet hodín: 23	Súhrnné opakovanie učiva všetkých základných celkov – podstatné mená, slovesá, predložky, prípony
Spolu: 114 hodín	

2. Komunikácia a sloh

Tematický celok	Obsah učiva
Odpovede na otázky Počet hodín: 4	Písomné odpovede na jednoduché otázky. Obmieňanie slov vo vete. Dopĺňanie a rozvíjanie viet vhodnými výrazmi.
Reprodukcia Počet hodín: 4	Reprodukovanie krátkych textov so synonymickými obmenami slov a viet.
Rozprávanie Počet hodín: 12	Rozprávanie podľa obrázkov alebo série obrázkov a na základe vlastných zážitkov. Rozprávanie podľa osnovy zostavenej kolektívom triedy pod vedením učiteľa. Sústredenie sa na podstatné dejové udalosti a dodržiavanie časovej postupnosti rozprávkových dejov. Vyjadrovanie sa bez opakovania rovnakých slov vo vete.
Opis Počet hodín: 10	Opis triedy, miestnosti, osoby, obrázka s dejovými prvkami, práce v domácnosti, činnosti v dielni pri pracovnom vyučovaní a podobne – ústne.
Formy spoločenského styku	Precvičovanie oslovenia známej i neznámej osoby, pozdravy. Predstavenie sa, ospravedlnenie sa, odovzdanie krátkeho odkazu. Písanie jednoduchého oznámenia na pohľadnicu a korešpondenčný lístok. Formulovanie prosby, poďakovania, ospravedlnenia a

Počet hodín: 8	blahoželaní.
Spolu: 38 hodín	

3.Čítanie a literatúra

Tematický celok	Obsah učiva
Technika čítania	Upevňovanie zručnosti čítať plynule, správne a s porozumením formou aj obsahom primerane náročné umelecké aj náučné texty a orientovať sa v nich. Čítanie viet s prirodzenou intonáciou, správnym slovným a vetným prízvukom, s pochopením obsahu. Rozširovanie slovnej zásoby. Využívanie slovnej zásoby primeranej schopnostiam pri reprodukcii prečítaných textov podľa jednoduchej osnovy.
Počet hodín: 50	
Literárna výchova	Osvojovanie si literárnych textov hlasným čítaním, počúvaním predčítavaného slova alebo hraného textu, počúvanie zvukových nahrávok. Pri práci s textom vnímanie, prežívanie a chápanie ilustrácie ukážok v čítanke, v literatúre pre deti a mládež a v časopisoch pre deti. Spájanie obsahu prečítaného textu s ilustráciou. Orientácia v deji rozprávok, poviedok, povestí a členenie ich deja na časti. Pri rozprávaní spájanie jednotlivých častí do celkového deja. Poznávanie hlavnej myšlienky krátkeho jednoduchého diela. Rozumieť vybraným pojmom a výrazom: ľudová a umelá rozprávka, balada, povesť (bez ich definovania). Sledovanie vhodných relácií rozhlasu a televízie, príležitostná návšteva divadelného a filmového predstavenia. Rozprávanie o videnom programe. Poézia od detských autorov (napr. Ľ. Podjavorinská, P.O. Hviezdoslav, J. Navrátil, T. Janovic). Rozprávky a dobrodružná literatúra (napr. P. Dobšinský, B. Němcová, H.Ch. Andersen, J. a W.Grimmovci, K. Čukovskij, S. Maršak). Bájk a poviedky o prírode (napr. R. Mórica, Ľ. Ondrejov, D. Štubňa-Zámotský, Ezop). Povesti, balady, báje a historické poviedky (napr. K. J. Erben, M. Ďuríčková, J. Horák, S. Chalupka, A. Jirásek, M. Ferko). Náučná literatúra (napr. J. Ponec, C. Valšík, L. Švihran, V. Ferko, M. Šurinová)
Počet hodín: 64	
Spolu: 114 hodín	

Proces:

Počas celého roka sa venuje starostlivosť zvukovej stránke hovorených prejavov. Do učiva sa zaraďujú lexikálno-sémantické a štylistické cvičenia. Gramatické učivo sa zameriava na pravopisný výcvik. Literatúra odporúčaná v 6. ročníku ukazuje krásu prírody a život detí v súčasnosti i v minulosti. Pri čítaní ľudových i autorských rozprávok si žiaci rozvíjajú fantáziu a formujú si vzťah k pravde a k dobru. Čítaním vybraných povestí poznávajú dejiny svojho

národa a formuje sa ich národné povedomie. Čítaním náučnej literatúry si žiaci rozširujú poznatky o prírode, spoločnosti a človeku.

Medzipredmetové vzťahy:

- formou prierezových tém napr. témy, ktoré sú spracovávané v rámci rôznych predmetov (dejepis, zemepis, matematika, prírodopis, výtvarná výchova, hudobná výchova, etická výchova)
- prostredníctvom IKT , ktoré sú aplikovateľné v rámci predmetu slovenský jazyk a literatúra, využívanie programu Word pri tvorbe textov, prezentácie – Power Point, vyhľadávanie informácií v elektronických médiách, na internete
- organizovanie súťaží, exkurzií

Učebné zdroje:

- učebnice, pracovné listy, mimočítanková literatúra, detské časopisy, detské encyklopédie, materiálno – technické a didaktické prostriedky

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Matematika
Časový rozsah výučby	5 hodín týždenne, spolu 190 vyučovacích hodín
Ročník	šiesty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	9 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Poňatie vyučovania matematiky žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je v súlade s poňatím vyučovania matematiky žiakov na bežnej základnej škole. Vyučovanie matematiky sa snaží poskytnúť všetkým žiakom spôsobom primeraným ich mentálnej úrovni a adekvátnymi formami a metódami také matematické vzdelanie, ktoré im umožní riešiť najnutnejšie problémy a úlohy praktického života a pracovného pomeru.

Matematické vedomosti, zručnosti a návyky sa budujú v súlade s matematickou teóriou na rôznom stupni intuitívneho prístupu podľa individuálnych schopností žiaka, systematicky sa uplatňuje zásada názornosti. Pri opakovaní a upevňovaní učiva sa žiaci učia využívať svoje matematické poznatky pri riešení problémov praxe predovšetkým prostredníctvom riešenia úloh, ktorých námety zodpovedajú skúsenostiam a úrovni poznania žiakov špeciálnej základnej školy i pri riešení rôznych problémov v ostatných vyučovacích predmetoch.

Spojeniu vyučovania matematiky s praxou prispieva i to, že sa žiaci naučia používať rôzne pomôcky umožňujúce geometrické konštrukcie.

Individuálnym prístupom získava žiak prostredníctvom matematiky základné matematické vedomosti, zručnosti a návyky tak, aby ich v rozsahu svojich individuálnych schopností a možností, na svojom aktuálnom stupni vývinu dokázal v živote prirodzene aplikovať. Ciele predmetu matematika sú kladené tak, aby bol obsah a proces vzdelávania orientovaný na žiaka, aby prostredníctvom individuálneho, názorného a štruktúrovaného prístupu pôsobili na pozitívny kognitívny rozvoj a v konečnom dôsledku aj na rozvoj celej osobnosti žiaka s mentálnym postihnutím. Hranice obsahu učiva jednotlivých ročníkov nesmú byť prekážkou pre efektívne vzdelávanie žiaka. Časová potreba a množstvo obsahu učiva sa prispôsobuje individuálnym schopnostiam žiaka.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Matematika	4	1	5

Ciele:

- opakovať a prehliť učivo z predchádzajúcich ročníkov
- vedieť sčítať a odčítať v obore do 1000
- osvojiť si násobenie a delenie v obore do 100

- riešiť slovné úlohy
- osvojiť si numeráciu prirodzených čísel do 10 000
- vedieť sčítať a odčítať prirodzené čísla do 10 000 spamäti a písomne
- vedieť násobiť a deliť 10, 100 a 1000
- osvojiť si základné jednotky času
- vedieť rysovať a merať úsečky, rysovať, rôznobežky, rovnobežky a kolmice, štvorec a obdĺžnik
- osvojiť si popis základných vlastností kocky a kvádra

V 6. ročníku jednotlivé oblasti obsahujú:

Aritmetika	4
Geometria	1
Spolu	5

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Aritmetika:	
Opakovanie učiva z 5. ročníka Počet hodín: 8	Sčítanie a odčítanie v obore do 100 bez prechodu a s prechodom cez základ
Sčítanie a odčítanie v obore do 1000 Počet hodín: 60	Numerácia v obore do 1000 Sčítanie a odčítanie do 1000 bez prechodu cez základ. Sčítanie a odčítanie do 1000 s prechodom cez základ Např.: 732 345 695 980 800 931 <u>248</u> <u>455</u> <u>236</u> <u>-248</u> <u>-455</u> <u>-236</u> Riešenie slovných úloh.
Násobenie a delenie v obore do 100 Počet hodín: 56	Opakovanie násobenia a delenia číslami 0-6 Násobenie a delenie číslami 7-9 a 10 – pamäťový nácvik. Tvorenie a zápis príkladov násobenia a delenia v obore násobiliek do 100. Riešenie slovných úloh na násobenie a delenie.
Prirodzené čísla v obore do 10 000. Sčítanie a odčítanie Počet hodín: 20	Numerácia v obore do 10 000, orientácia na číselnej osi, porovnávanie čísel. Násobenie a delenie číslami 10, 100 a 1000 a precvičovanie na jednotkách dĺžky, hmotnosti a objemu. Sčítanie a odčítanie v obore do 10 000: sčítanie a odčítanie spamäti, písomné sčítanie a odčítanie, riešenie slovných úloh.
Jednotky času Počet hodín: 8	Základné jednotky času – sekunda, minúta, hodina. Určovanie času.
Geometria:	
Dĺžka úsečky Počet hodín: 12	Jednotky dĺžky – mm, cm, m, dm, km Premena jednotiek. Meranie dĺžky úsečky, rysovanie úsečiek danej dĺžky

Rôznobežky, rovnobežky a kolmice Počet hodín: 12	Rysovanie priamok daným bodom a danými dvoma bodmi. Rysovanie rôznobežných priamok. Rysovanie rovnobežných priamok. Rysovanie kolmíc pomocou trojuholníka s ryskou. Pravý uhol.
Rovinné obrazce Počet hodín: 10	Trojuholník, štvorec, obdĺžnik. Vyznačovanie, popis vlastností strán. Rysovanie obrazcov.
Geometrické telesá Počet hodín: 4	Kocka a kváder – popis základných vlastností
Spolu: 190 hodín	

Proces:

Uplatňujeme metódy, ktoré rozvíjajú samostatnosť, aktivitu a tvorivosť žiakov pri samostatnej práci s učebnicou, s pracovným zošitom a s učebnými pomôckami. Vo vyučovanom procese aj pri zadávaní domácich úloh uplatňujeme diferencovaný prístup. Dbáme o to, aby sa správne používala zásada názornosti v závislosti od intelektovej úrovne žiakov, aby sa nebrzdil rozvoj ich abstraktného myslenia, čo je jedným z dôležitých konečných cieľov vyučovania matematiky.

Medzipredmetové vzťahy:

- formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci rôznych predmetov (vlastiveda, etická výchova, informatika)
- formou IKT – vyhľadávanie informácií v elektronických médiách, internet.

Stratégie vyučovania:

Učivo matematiky v 6. r. ŠZŠ nadväzuje na učivo matematiky z 5. ročníka. Pri osvojovaní si matematických poznatkov budú žiaci používať učebnicu a pracovný zošit. Všetky tieto učebné potreby sa riadia učebnými osnovami matematiky pre 6. r. ŠZŠ. Ústrednou témou učebných textov je fungujúca rodina, jej širší a užší okruh, s výchovným aspektom úcty k starším. Pre žiakov s ľahkým mentálnym postihnutím je charakteristický oneskorený vývin, najmä reči, chudobná slovná zásoba. Ich schopnosti sú slabo vyvinuté, najmä oblasť vyššieho abstraktného myslenia. Ich konkrétne, mechanické myslenie je však schopné rozvoja. Podporujeme u nich prirodzenú súťaživosť, sebahodnotenie, samostatnosť i spoluprácu. Toto dosiahneme vhodnou motiváciou, preto je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie, kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor, beseda, dramatizácia)
- metódy samostatnej práce (samostatná práca s knihou, pracovným listom, slovníkom alebo obrázkovým materiálom)
- inscenačné metódy
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí

Z organizačných foriem sa sústreďujeme na frontálnu, skupinovú (v podobe didaktických hier) a individuálnu prácu so žiakmi, v menšej miere párovú prácu ako predprípravu skupinovej práce. Počas celého roka venujeme starostlivosť používať získané poznatky v praxi.

Učebné zdroje:

L. Melišková: Matematika pre 6. ročník špeciálnych základných škôl.

L. Krejza: Matematika pre 6. ročník špeciálnych základných škôl, pracovný zošit – 1. časť.

L. Krejza: Matematika pre 6. ročník špeciálnych základných škôl, pracovný zošit – 2. časť.
encyklopédie, slovníky, časopisy, materiálno - technické a didaktické prostriedky.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Informatika
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 38 vyučovacích hodín
Ročník	šiesty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	9 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet informatika má dôležité postavenie aj vo vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím, pretože podobne ako matematika, rozvíja ich myslenie. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie. Cieľom informatiky je viesť žiakov k pochopeniu základných pojmov, postupov a techník používaných pri práci s údajmi a toku informácií v počítačových systémoch. Cieľom vyučovacieho predmetu je zoznámiť sa s počítačom, možnosťami jeho využitia v každodennom živote, získať základné zručnosti v používaní počítača primerane individuálnym schopnostiam žiaka s mentálnym postihnutím. V rámci medzipredmetových vzťahov si žiaci môžu pomocou rôznych aplikácií precvičovať napr. učivo z matematiky, slovenského jazyka a iných predmetov. Získavajú vedomosti za podpory edukačných programov napr. z vlastivedy.

Obsah vzdelávania je rozdelený na tematické okruhy:

Informácie okolo nás - žiaci sa učia pracovať so základnými počítačovými aplikáciami, aby vedeli základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou, získali prvé zručnosti pri kreslení v grafickom prostredí, porozumeli nahrávaniu a prehrávaniu zvukov a videí.

Komunikácia prostredníctvom IKT - sa venuje využitiu nástrojov internetu na komunikáciu, na vlastné učenie sa. Žiaci by sa mali naučiť pracovať s elektronickou poštou, mali by pochopiť spôsob a mechanizmy vyhľadávania informácií na internete, uvedomovať si bezpečnostné riziká pri práci s internetom.

Postupy, riešenie problémov - žiaci sa zoznámia so špecifickými postupmi riešenia problémov prostredníctvom IKT. Zoznámia sa s pojmami ako program, programovanie. Princípy fungovania IKT - sa venuje popisu a pochopeniu mechanizmov informačných a komunikačných technológií. Žiaci by sa mali zoznámiť s možnosťami vstupných a výstupných zariadení, so získavaním základných zručností pri práci so súborami a priečkami.

Informačná spoločnosť - tematický okruh sa zaoberá s etickými, morálnymi a spoločenskými aspektmi informatiky. Žiaci by mali sa oboznámiť s ukážkami využitia IKT v bežnom živote, pochopiť, že používanie IKT si vyžaduje kritický a zvažujúci postoj k dostupným informáciám, viesť k zodpovednému používaniu interaktívnych médií – rozumieť rizikám, ktoré sa tu nachádzajú.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Informatika	1	0	1

Ciele:

- zopakovať a rozšíriť poznatky a zručnosti z piateho ročníka
- rozšíriť poznatky a zručnosti pri práci s myšou a klávesnicou
- oboznámiť sa s prostredím jednoduchého textového editora
- písať a upraviť text, doplniť text o obrázky
- získať základy algoritmického myslenia
- vedieť pracovať v programe Skicár
- spustiť CD, DVD, hru cez Internet
- spracovať a prezentovať jednoduchý projekt.

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Informácie okolo nás Počet hodín: 10	<u>Oboznámenie sa s počítačom:</u> Pomenovanie jednotlivých častí počítačovej zostavy. Samostatné ovládanie klávesnice a myši. <u>Textový dokument, čísla a znaky, slová, vety,</u> <u>jednoduché formátovanie, textové efekty:</u> Práca v textovom editore, písanie a upravovanie textu, jednoduché nástroje na úpravu textových dokumentov (zmena veľkosti písma, hrúbka, kurzíva). Mazanie a ukladanie dokumentu. Dopĺňanie textu o obrázok, ilustráciu. Ukladanie textových a obrázkových informácií do súborov.
Komunikácia prostredníctvom IKT Počet hodín: 12	<u>www, webový prehliadač, webová stránka, odkaz,</u> <u>vyhľadávanie na webe:</u> Osvojenie pojmov – www, webový prehliadač, webová stránka. Uvedomenie si bezpečnostných rizík pri práci s Internetom. Vyhľadávanie informácií na Internete a ich správne použitie. Detské webové stránky, on-line hry – výber.
Postupy, riešenie problémov Počet hodín: 6	<u>Oboznámenie sa s pojmi - detský programovací jazyk, elementárne príkazy:</u> Riešenie jednoduchých algoritmov v detskom programovacom prostredí. Práca s programom Skicár- otvorenie programu, popis panela nástrojov, osvojenie si práce s nástrojmi: pero, štetec, čiara, paleta, práca s farebnou výplňou. Uloženie súboru, dokončenie existujúceho súboru, úpravy.
Princípy fungovania IKT	<u>Funkcie vybraných klávesov:</u> Práca s klávesnicou: používanie Esc, Ctrl, Alt, Shift, Backspace, Enter, NumLock, CapsLock.

Počet hodín: 6	<u>Tlačiareň</u> : Funkcia tlačiarne. Zapínanie a vypínanie, vkladanie papiera, poznávanie funkcie jednotlivých tlačidiel. <u>CD mechanika</u> : Ovládanie CD mechaniky, spustenie CD a DVD cez „tento počítač“. Spúšťanie hry a hudby z CD. <u>Ukladanie informácií, súbor</u> : Uloženie informácií do súboru, otvorenie, premenovanie, zrušenie.
Informačná spoločnosť	<u>Informačné technológie v škole</u> : Využívanie rôznych typov edukačných programov pre rôzne predmety (Encyklopédia prírody, Vedomosti v hrsti. Oskar na farme, Oskar pri jazere, Oskar v lese). <u>Voľný čas a IKT</u> : Počítačové hry, hudba, filmy. Ovládanie jednoduchých hier.
Počet hodín: 4	
Spolu: 38 hodín	

Proces:

Žiaci sa oboznamujú s prostredím jednoduchého grafického editora pri kreslení obrázkov, samostatne, ale aj podľa návodu kreslia obrázky, učia sa ich ukladať a otvoriť. Orientujú sa v jednoduchých hrách. Rozpoznávajú vhodné detské webové stránky – vzdelávacie, zábavné i náučné. Učia sa písať v správnom tvare internetovú adresu webovej stránky. Učia sa pracovať v prostredí jednoduchého textového editora a upravovať text. Ovládajú zásady správneho sedenia pri počítači, psychohygienu.

Medzipredmetové vzťahy:

V rámci medzipredmetových vzťahov si žiaci môžu pomocou rôznych aplikácií precvičovať napr. učivo z matematiky, slovenského jazyka a iných predmetov. Získavajú vedomosti za podpory edukačných programov napr. z vlastivedy.

Stratégie vyučovania:

Prevahu používaných metód tvoria:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, vysvetľovanie, riadený rozhovor)
- metódy samostatnej práce
- aktivizujúce metódy vyučovania – praktická aktivita
- hra ako metóda
- metódy demonštračné (demonštrácia audio a video záznamu)
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí

Z organizačných foriem viac využívať tímovú prácu pred frontálnou prácou, prácu vo dvojiciach a individuálnu prácu so žiakmi.

Učebné zdroje:

Hudobný materiál, DVD, výučbové programy, internet.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Vlastiveda
Časový rozsah výučby	3 hodiny týždenne, spolu 114 vyučovacích hodín
Ročník	šiesty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka, Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	9 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vlastiveda je integrovaný predmet v 4. a 6.ročníku pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia, prostredníctvom ktorého žiaci získavajú základné poznatky z oblasti prírodovedných a spoločenskovedných odborov. Nadväzuje na poznatky o prírode a spoločnosti, ktoré žiaci získali vo vecnom učive v 1. až 3.ročníku, a utvára základy pre vyučovanie spoločenskovedných a prírodovedných predmetov. Obsah predmetu vychádza z miestneho prírodného prostredia a prežívanej sociálnej skutočnosti. Na základe pozorovania získavajú žiaci základné poznatky o živej a neživej prírode z prostredia miestnej krajiny. Obsah predmetu vlastivedy vytvára vzťah k miestu, kde žiaci žijú. Na základe bezprostredného poznania miestnej krajiny si žiaci osvojujú základné poznatky o Slovenskej republike. Vedie ich k úcte k dospelým, k priateľskému vzťahu k spolužiakom. Vychováva ich k ochrane životného prostredia.

Dôležitou súčasťou vyučovania vlastivedy sú vychádzky a exkurzie, pri ktorých žiaci získavajú konkrétne poznatky o predmetoch, javoch a živočíchoch v ich prirodzenom prostredí. Sviatky, pamätné dni a významné výročia žiakom pripomínáme priebežne. Využívame predovšetkým miestne a regionálne kultúrne podujatia a slávnosti.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Vlastiveda	3	0	3

Ciele:

- oboznámiť sa so začiatkom našich národných dejín
- orientovať sa na mape Slovenskej republiky
- prehliť si poznatky o človeku
- získať poznatky o niektorých nerastoch a horninách
- oboznámiť sa s praktickým meraním a vážením materiálov
- získať praktické poznatky z chémie a z fyziky

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Začiatky našich národných dejín (5. – 15. Storočie)	Príchod Slovanov na naše územie. Samova ríša - prvý pokus o vytvorenie štátu. Veľká Morava – prvý štát západných Slovanov. Význam príchodu Cyrila a Metoda a ich prínos pre rozvoj našej vzdelanosti a kultúry. Rozkvet a pád Veľkej Moravy. Slovensko súčasťou uhorského štátu. Románska kultúra a jej pamiatky na Slovensku, najmä vo vlastnom regióne. Slovensko v 12. – 14. storočí. Vznik a rozvoj miest. Vpády Tatárov. Slovensko v 14. – 15. storočí – hospodársky najrozvinutejšia časť uhorského štátu. Vznik miest a rozvoj remesiel, zakladanie cechov. Matúš Čák Trenčiansky. Gotická kultúra a jej pamiatky na Slovensku, najmä vo vlastnom regióne. Husitské hnutie. Majster Ján Hus, J. Žižka. Husiti na Slovensku. Uhorský kráľ Matej Korvín a rozvoj vzdelanosti. Academia Istropolitana.
Počet hodín: 27	Kultúrne pamiatky na Slovensku, najmä vo vlastnom regióne.
Zem a jej zobrazenie	Glóbus, mapa sveta.
Počet hodín: 4	Orientácia na mape
Slovenská republika	Bratislava: hlavné mesto Slovenskej republiky, sídlo republikových orgánov a inštitúcií. Historické a kultúrne pamiatky v Bratislave. Priemysel a doprava Bratislavy. Juhozápadné Slovensko: Nitra. Povrch – pohoria, nížiny. Podnebie. Poľnohospodárska výroba. Významné mestá a ich priemyselné závody, rekreačné oblasti, kúpele, chránené prírodné oblasti. Severné Slovensko: Poprad. Povrch – pohoria, nížiny. Vodstvo. Podnebie. Poľnohospodárska výroba, lesy. Významné mestá a ich priemyselné závody, rekreačné oblasti, kúpele, chránené prírodné oblasti. Stredné Slovensko: Banská Bystrica. Povrch – pohorie, nížiny. Vodstvo. Podnebie. Poľnohospodárska výroba, lesy. Významné mestá a ich priemyselné závody, rekreačné oblasti, kúpele, chránené prírodné oblasti. Východné Slovensko: Košice. Povrch – pohoria, nížiny. Vodstvo. Podnebie. Poľnohospodárska výroba, lesy. Významné mestá a ich priemyselné závody, rekreačné oblasti, kúpele, chránené prírodné oblasti. Naše štátne symboly (zástava, znak, hymna, pečať – ich používanie).
Počet hodín: 32	
Živá príroda	Človek a starostlivosť o jeho zdravie. Stavba ľudského tela. Vývojové etapy v živote človeka (detstvo, dospelosť, mladosť,

Počet hodín: 9	dospelosť, staroba). Zdravie a choroba, infekčné choroby. Základné hygienické pravidlá. Zásady správnej výživy. Prvá pomoc pri úrazoch a zlomeninách.
Neživá príroda Počet hodín: 11	Uhlie, ropa, zemný plyn, kamenná soľ, železná ruda. Piesok, žula, hlina, vápenec – stavebný materiál. Výroba malty – laboratórna práca.
Poznávanie látok Počet hodín: 5	Veci a látky. Zmeny látok (topenie a tuhnutie, rozpustnosť, korózia kovov). Spoločné a odlišné vlastnosti látok. Cukor, soľ – vlastnosti týchto látok.
Porovnávanie a meranie Počet hodín: 11	Dĺžka: Jednotky dĺžky – km, m, mm. Praktické meranie. Hmotnosť: Jednotky hmotnosti – kg, g. Praktické váženie. Objem: Jednotky objemu – liter, deciliter. Praktické meranie. Teplota: Jednotka teploty - °C. Bod varu. Bod mrazu. Praktické meranie. Čas: Pohyby Zeme a s nimi súvisiace javy (dĺžka dňa a noci, striedanie ročných období). Mesiac, týždeň deň, hodina, polhodina, štvrt'hodina, minúta.
Elektrická energia Počet hodín: 15	Elektrárne. Využitie elektrickej energie v priemysle, poľnohospodárstve, doprave, v domácnosti. Elektrospotrebiče (k čomu slúžia, ako sa s nimi zaobchádza). Bezpečnosť pri ich používaní. Šetrenie elektrickou energiou. Možnosti vzniku požiaru. Predchádzanie požiaru v byte, budove. Privolanie požiarnikov.
Spolu: 114 hodín	

Proces:

Prostredníctvom multimédií, obraznej prezentácie, zaujímavým rozprávaním o udalostiach, osobnostiach, kultúrno-historických pamiatkach, poznávacej a emocionálnej zaangažovanosti žiakov oboznamujeme žiakov so začiatkom našich národných dejín. Pri učive o prírode pestujeme u žiakov hlboký vzťah k prírode, k tvorbe a ochrane životného prostredia v prospech človeka.

Medzipredmetové vzťahy:

- formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci rôznych predmetov (etická výchova, slovenský jazyk, výtvarná výchova, matematika)
- formou IKT – využívanie programu Word pri tvorbe textov, vyhľadávanie informácií v elektronických médiách, internet

Stratégie vyučovania:

Vyučovanie vlastivedy je založené na komunikačno – poznávacom princípe, preto je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)
- slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor, beseda, dramatizácia)
- metódy samostatnej práce (samostatná práca s knihou, pracovným listom alebo obrázkovým materiálom)

- inscenačné metódy
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí
- premietanie filmov a diapozitívov

Učebné zdroje:

Škultétyová Silvia, Žiškova Jarmila- Vlastiveda pre 6.ročník špeciálnych základných škôl. Atlas zvierat a rastlín. Mapy. Atlasy. Glóbus. Vzorky hornín a minerálov. Interaktívna tabuľa. Práca s PC a s internetom. DVD filmy. Exkurzia. Vychádzky. Torzo. Kostra. Vnútorné orgány. Lekárnička.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Etická výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 38 vyučovacích hodín
Ročník	šiesty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	9 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet etická výchova predstavuje overený výchovný model, ucelený program, vedúci žiakov k pozitívnym hodnotám a k ich uplatneniu v bežnom živote.

Etická výchova pomáha žiakom rozvíjať svoju identitu, poznať svoje silné a slabé stránky, zároveň ich učí pochopiť a akceptovať druhých, vytvárať pozitívne vzťahy a prevziať zodpovednosť za seba i za druhých. Vďaka týmto cieľom etická výchova účinne pripravuje žiakov na zmysluplný a produktívny život v rodine, na pracovisku i v spoločnosti.

Etická výchova sa neuspokojuje iba s podávaním informácií o morálnych zásadách, ale pomocou moderných interaktívnych výchovných metód pozitívne ovplyvňuje hodnotovú orientáciu žiaka. Podporuje pochopenie a interiorizáciu mravných noriem, napomáha osvojenie si správania, ktoré je s nimi v súlade. Cieľom etickej výchovy je v rámci možností nahradiť žiakom chýbajúce pozitívne skúsenosti, vrátiť im pocit dôvery v seba i okolie, pomáhať im nadobudnúť zdravé sebadomie, učí ich vychádzať s rovesníkmi, podporovať rozvoj pozitívnych osobnostných vlastností, oboznamovať a pomôcť zvnútorňovať prosociálne hodnoty a postoje.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Etická výchova	1	0	1

Ciele:

- učiť sa efektívne komunikovať s rovesníkmi
- upevniť si základy spoločenského správania
- učiť sa základné pravidlá vyjadrovania citov
- učiť sa spolupracovať s druhými, nadobúdať sociálne zručnosti - asertivitu, empatiu

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Identifikácia a vyjadrenie vlastných citov Počet hodín: 10	<u>Naučiť sa identifikovať a vyjadriť city</u> Mimické vyjadrenie citov a postojov. Vyjadrovanie radosti a vďačnosti. Identifikácia vlastných citov. Relaxácia. Identifikácia negatívnych citov a ich zvládnutie. <u>Naučiť sa zvládnuť prudké emócie</u> Identifikovať negatívne city a ich zvládnutie. Depresia. Ovládať základné pravidlá vyjadrovania citov. <u>Vyššie emócie</u> Úloha vyšších emócií v rozvoji charakteru. Hľadanie vhodných spôsobov ako ovládať negatívne city.
Empatia Počet hodín: 4	<u>Základné zručnosti emocionálnej a kognitívnej empatie</u> Neverbálne vyjadrenie empatie. Pochopenie druhých. Vžiť sa do situácie druhých. Empatia v každodennom živote.
Asertivita Počet hodín: 10	<u>Pasívne, agresívne a asertívne správanie</u> Aktivity zamerané na pochopenie významu asertivity. Príčiny a opodstatnenosť svojho rozhodovania. Odmietnutie. Sťažnosť. Vysvetliť svoje názory a práva. Mať odvahu vysloviť návrh. Poznanie nevhodnosti pasívneho a agresívneho správania. Riešenie konfliktov.
Reálne a zobrazené vzory Počet hodín: 8	Pozitívne vzory správania v každodennom živote. Pozitívne vzory správania v literatúre.
Prosociálne správanie Počet hodín: 6 Spolu: 38 hodín	<u>Spolupráca</u> Vedieť spolupracovať s druhými. Výhody spolupráce. <u>Pomoc, darovanie, delenie sa</u> Prijímať a dávať – základné prvky v medziľudských vzťahoch, priateľstve a láske. Motivácia k prosociálnemu správaniu. <u>Priateľstvo</u> Význam a hodnota priateľstva.

Proces:

Prostredníctvom princípov aktívneho sociálneho učenia vytvárame pozitívne sociálne skúsenosti žiaka v interakcii s učiteľom i spolužiakmi. Prezentujeme pozitívne vzory správania v literatúre, v umení i v každodennom živote.

Prežitú skúsenosť postupne žiaci rozumovo chápu a vytvárajú si tak racionálne komponenty svojho prosociálneho správania.

Stratégie vyučovania:

Prevahu používaných metód tvoria:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, vysvetľovanie, riadený rozhovor)
- metódy samostatnej práce
- aktivizujúce metódy vyučovania – praktická aktivita

- hra ako metóda
- hra rolí
- metódy demonštračné (demonštrácia audio a video záznamu)
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí
- zážitkové učenie

Z organizačných foriem viac využívať tímovú prácu pred frontálnou prácou, prácu v skupinách, prácu vo dvojiciach a individuálnu prácu so žiakmi.

Medzipredmetové vzťahy:

V rámci medzipredmetových vzťahov si žiaci môžu pomocou rôznych tém a aplikácií precvičovať napr. učivo z matematiky, slovenského jazyka a iných predmetov. Získavajú vedomosti za podpory edukačných programov napr. z vlastivedy.

Učebné zdroje:

Počítač, magnetická tabuľa, internet, CD, DVD, pracovné listy, metodika etickej výchovy, časopisy, knihy a literatúra pre deti a mládež.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Pracovné vyučovanie
Časový rozsah výučby	4 hodiny týždenne, spolu 152 vyučovacích hodín
Ročník	šiesty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	9 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Pracovné vyučovanie je pre žiakov s mentálnym postihnutím najdôležitejším rehabilitačným predmetom, ktorý od najnižšieho ročníka systematicky ovplyvňuje rozvoj ich motoriky vytváraním pracovných zručností a spolupôsobí na zvýšenie ich rozumovej úrovne. Žiaci v tomto predmete získavajú vedomosti z rôznych pracovných činností, vrátane elementárnych technických a výrobných poznatkov. Pracovné vyučovanie vytvára u žiakov kladný vzťah k práci, plní základnú prípravu pre budúce povolanie, ale aj pre potrebu praktického života v rodine a spoločnosti. V spolupráci s ostatnými predmetmi pôsobí na harmonický rozvoj žiakov. V pracovnom vyučovaní získavajú žiaci základné vedomosti o materiáloch, nástrojoch a o pracovných postupoch. Učia sa rozoznať druhy materiálov, ich vlastnosti, poznávať konštrukciu nástrojov, učia sa hovoriť o tom, čo robia a s čím pracujú. Žiaci sa postupne primerane veku vedú k chápaniu vzťahov medzi materiálom, nástrojmi a spôsobmi práce. Postupne sa tak rozvíja ich technické myslenie a vyjadrovanie ako i technická pripravenosť. Pracovné vyučovanie vzbudzuje u žiakov záujem o prácu, uspokojuje ich túžbu po činnosti, zameranie práce na užitočný výsledok vzbudzuje ich iniciatívu a pozitívny vzťah k práci, pestuje zmysel pre poriadok, cit pre krásu a vhodnosť materiálu, nástrojov a spôsobov práce.

Pri práci si žiaci osvojujú kultúrne návyky. Systematicky poznávajú hlavné prvky organizácie, hygieny a bezpečnosti pri práci. Učia sa pracovať disciplinovane, starostlivo, hospodárne zaobchádzať s materiálom a nástrojmi.

Pri výbere úloh učiteľ prihliada aj na učebnú látku ostatných predmetov. Nevyhnutnosť koordinácie pracovného vyučovania s inými vyučovacími predmetmi vyplýva z podstaty rozvoja poznávacích možností mentálne postihnutých žiakov - spájať konkrétnu činnosť s poučením, prax s teóriou.

Pracovné zaťaženie musí byť primerané fyzickým schopnostiam žiakov. Nesmie byť tak náročné, aby žiakov vyčerpalo, ale ani príliš jednoduché, lebo by nedostatočne aktivizovalo ich myslenie a v dostatočnej miere ich nezamestnávalo.

Veľmi dôležitou podmienkou je materiálne zabezpečenie pracovného vyučovania. Sú to najmä pracovne a dielne, sklad materiálu, pozemok, dostatok vyhovujúcich nástrojov, pracovných a učebných pomôcok a jednotného materiálu pre žiakov.

Pracovné prostredie musí vyhovovať hygienickým podmienkam (čistý vzduch, vhodné osvetlenie, čistota pracoviska, atď.). K hygienickým podmienkam patrí aj vhodné oblečenie na pracovné vyučovanie. Nevyhnutným doplnkom dielne je príručná lekárnica.

V pestovateľských prácach sa na školskom pozemku (záhrade) určí pre jednotlivé pracovné skupiny dostatočná plocha s prihliadnutím na vek a možnosti žiakov a na technickú vybavenosť školy. Na pestovateľské práce možno využiť aj kútik prírody v každej učebni.

Na hodinách pracovného vyučovania sa používajú rôzne učebné pomôcky. Zvyčajne je to vzorový výrobok a súbor nástrojov, materiálov, potrieb a zariadení pre určitý druh práce; ďalej sú to výkresy, pracovné postupy, obrazy, ilustrácie, modely, diagramy, prírodniny, predlohy, filmy, diapozitívy a diafilmy.

Nevyhnutnou súčasťou pracovného vyučovania sú exkurzie, ktoré umožňujú žiakom už od najnižších ročníkov poznávať prácu dospelých na rozličných pracoviskách a posilňovať spojenie pracovného vyučovania so životom.

Obsah pracovného vyučovania je členený na zložky. Toto rozdelenie vychádza zo schopností žiaka osvojiť si obsah daného učiva, a zo schopnosti vedieť ho aplikovať v súčasnom i budúcom praktickom živote.

V zložke sebaobslužné činnosti žiaci nadobúdajú zručnosti v starostlivosti o hygienu tela a zovňajšku, osvojujú si stravovacie návyky a pravidlá stolovania.

Obsahom zložky práce v domácnosti je osvojovanie si základných pracovných návykov v domácnosti, zručností potrebných pri domácich prácach a udržiavanie poriadku. Súčasťou tejto zložky je aj šitie. Žiaci nadobúdajú zručnosti v základných technikách šitia a ručných prác. Súčasťou zložky sú aj práce v kuchyni. Žiaci si osvojujú základné znalosti o potravinách, a ako udržiavať poriadok a hygienu v kuchyni. Vo vyšších ročníkoch nadobúdajú žiaci zručnosti pri príprave jednoduchých nápojov a jedál.

V zložke práce v dielni si žiaci osvojujú schopnosť rozlišovať rozličné materiály, spoznávajú ich v praktickom živote, osvojujú si manuálne zručnosti s nimi a vytvárajú jednoduché výrobky.

V zložke pestovateľské práce sa žiaci učia rozpoznávať rôzne druhy ovocia a zeleniny, nadobúdajú základné pestovateľské zručnosti, osvojujú si starostlivosť o izbové rastliny.

Vzhľadom na to, že nie každá škola má školský pozemok, odporúčame práce na školskom pozemku nahradiť inou činnosťou, podľa podmienok školy tak, aby bola zachovaná časová dotácia predmetu pracovné vyučovanie podľa učebného plánu.

Počet hodín pre jednotlivé zložky pracovného vyučovania si škola upravuje podľa podmienok školy a regionálnych možností. Pracovné vyučovanie v 6. ročníku delíme podľa pohlavia, pre dievčatá vyšší počet hodín praktických činností v zložke práce v domácnosti a pre chlapcov vyšší počet hodín praktických činností v zložke práce v dielni. Počet hodín praktických činností v zložke pestovateľské práce je rovnaký u oboch pohlaví.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Pracovné vyučovanie	4	0	4

Ciele:

- upevňovať zručnosti získané v nižších ročníkoch
- osvojiť si základné vedomosti a zručnosti v spracovaní pôdy, siatí semien, sadení priesad a zbere plodín
- upevniť poznatky o základných druhoch dreva a prehliadť manuálne zručnosti pri práci s ním
- oboznámiť sa s vlastnosťami organického skla a novoduru, s ich použitím v praxi

- zdokonaľovať rozličné spôsoby montáže a demontáže osvojené v predchádzajúcich ročníkoch
- osvojiť si manuálne zručnosti pri práci so strojčkmi na mletie mäsa, maku, strúhanky
- osvojiť si názvoslovie pracovných nástrojov a postupov

Témy a obsah učiva

Tematický celok	Obsah učiva
Sebaobslužné činnosti Počet hodín: 10	Osobná hygiena. Starostlivosť o vlasy – česanie, umývanie šampónom. Ničenie vší detskej.
Práce v dielni Počet hodín: 42-dievčatá Počet hodín: 82-chlapci	
Práce s papierom a kartónom	Zdokonaľovanie osvojenej techniky, zvyšovanie požiadaviek na presnosť práce. Zošívanie zošitov, meranie, orezávanie, rezanie, lepenie a používanie knihárskeho materiálu a pomôcok. Zhotovovanie zošitov s orezanými okrajmi, škatúl, dosiek s pláteným chrbtom, rámik – pasparta a iné.
Modelovanie	Modelovanie dutých predmetov aj s použitím modelárskeho očka a špachtle – guľa, valec, hrnčeky, vázy, misy, duté vajíčka. Modelovanie figúrky s vystihnutím pohybu. Práca so sadrou, odlievanie do formy, kašírovanie, vyškrabovanie predkresleného vzoru - sadrové odliatky, geografické makety.
Montážne a demontážne práce	Samostatná práca podľa predlohy. Zostavovanie zložitých pohyblivých modelov z kovovej stavebnice. Zdokonaľovanie rozličných spôsobov montáže a demontáže osvojené v predchádzajúcich ročníkoch.
Práce s drevom	Upevnenie poznatkov o základných druhoch dreva (mäkké a tvrdé drevo) a oboznamovanie sa s ich priemyselným spracovaním (rezivo – hranoly, dosky, latky, preglejky, dyhy). Obrábanie dreva základnými technikami, používanie svorkovnic. Rezanie malou rámovou pílkou a chvostovkou. Vrtanie nebožiecom a kolovrátkom. Spájanie dreva skrutkami do dreva, brúsenie, lakovanie. Výrobky: podložka pod hrniec, jednoduchý svietnik, hračka, vešiak na šaty, krmidlo.
Práce s kovem	Práca s medeným, hliníkovým a tenkým oceľovým drôtom, oboznamovanie sa s ich vlastnosťami a najvhodnejším využitím. Meranie, strihanie, spleťanie, ohýbanie, vyrovnávanie drôtu, používanie rôznych klieští.
Práce s plastmi	Oboznamovanie sa s vlastnosťami organického skla a novoduru, s ich použitím v praxi.

Základy technického kreslenia	Učivo základov technického kreslenia aplikujeme v súlade s konkrétnym výrobkom, na ktorom žiaci pracujú. Rysovacie potreby, manipulácia s nimi. Technické normalizované písmo. Druhy čiar a ich využitie: - hrubé – obrysové, - tenké - pomocné, rozlišovacie (využívanie hrúbky čiar a tvrdosti ceruziek). Rysovanie priamok, úsečiek : - základné pojmy – opakovanie, - rysovanie úsečiek danej dĺžky, označovanie úsečiek, - premieňanie dĺžkových jednotiek, - smer úsečiek, priamok.
Počet hodín: 10	
Spolu: 152 hodín	

Proces:

Upevňovať poznatky z predchádzajúcich ročníkov. Rešpektovať požiadavky bezpečnosti a hygieny pri každej práci. Byť opatrný pri šití na šijacom stroji, pri obsluhu kuchynských spotrebičov. Praktické činnosti uvedené v prácach v dielni sú pre chlapcov povinné v celom rozsahu, pre dievčatá sa urobí výber tak, aby bola zastúpená práca s každým materiálom.

Praktické činnosti uvedené pre práce v domácnosti sú pre dievčatá povinné v celom rozsahu, pre chlapcov sa urobí výber tak, aby boli zastúpené práce pri hygiene v domácnosti, základy šitia a varenia.

Stratégie vyučovania:

Prevahu používaných metód tvoria:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor)
- metódy samostatnej práce (samostatná práca s obrázkovým a pracovným materiálom)
- aktivizujúce metódy vyučovania – praktická aktivita
- metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov (demonštračné metódy, demonštrácia dvojrozmerných pomôcok – obrazy, schémy, televízia, film, pozorovanie, manipulácia s predmetmi, didaktická montáž a demontáž).
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí

Z organizačných foriem viac využívať tímovú prácu pred frontálnou prácou, prácu vo dvojiciach a individuálnu prácu so žiakmi. Z hľadiska realizačných foriem využívať hodiny v dielni, na školskom pozemku, v kuchynke a exkurzie.

Medzipredmetové vzťahy:

Slovenský jazyk a sloh – popis pracovného postupu, rozhovor, rozprávanie.

Matematika – jednotky hmotnosti (kg, g, dkg), jednotky dĺžky (m, cm ...), meranie, rysovanie, váženie.

Vlastiveda

neživá príroda – podmienky života na zemi (svetlo, voda, vzduch, pôda)

- látky a ich vlastnosti – telesá, meranie hmotnosti telesa
- starostlivosť o zdravie, zdravá výživa, poranenia, prvá pomoc, drobné úrazy – ošetrovanie

Výtvarná výchova – estetické cítenie

Spoločensko-vedné predmety, etická výchova

Učebné zdroje:

Šablóny, nožničky, lepidlá, rôzne druhy papiera, meter, ihly, ihlice, pravítko, koža, koženka, plasty, vlny, drevo, kov, drôtky, technické výkresy, encyklopédie, internet, ilustrácie, predlohy modely prírodniny, prac. náradie (hrable, metla, rýľ, lopata...kladivo, klnce, čistiacie prostriedky, modelovacia hmota, látky, stavebnice, kuch. vybavenie – elektrospotrebiče, predlohy návody, recepty, prírodný materiál – trávy, kvety, gaštany, šípky...).

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Hudobná výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, 38 vyučovacích hodín
Ročník	šiesty
Škola	Spojená škola, organizačné zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 - primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	9 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Hudobná výchova ako jeden z esteticko-výchovných predmetov je neoddeliteľnou súčasťou výchovy harmonicky rozvinutej osobnosti. Učí žiakov vnímať a prežívať krásu nielen v hudbe, ale aj v iných druhoch umenia.

Ciele hudobnej výchovy sú podmienené spoločnými a individuálnymi problémami rozvoja osobnosti žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia, bezprostrednou fyziologickou pôsobivosťou hudby a možnosťami jej psychoterapeutického pôsobenia. Cieľom hudobnej výchovy je rozvoj hudobnosti žiakov spevom, hrou na jednoduché hudobné nástroje, počúvaním hudby, pohybovým prejavom vychádzajúcim z hudby. Pritom je potrebné rešpektovať ich hudobné schopnosti a zručnosti. Vyučovací predmet hudobná výchova vedie žiakov k tomu, aby sa hudba stala súčasťou ich každodenného života. Orientuje žiakov aj v súčasných hudobných žánroch, citlivo ich vedie k tomu, aby sa učili rozlišovať v hudbe kvalitu. Výchovno-vzdelávacie úlohy hudobnej výchovy plnia žiaci v príťažlivo motivovaných hudobných činnostiach - speváckych, inštrumentálnych, pohybových a posluchových.

Piesne sa učia spievať kultivovaným hlasom, intonačne a rytmicky správne. Osvojujú si základné poznatky o hudobných nástrojoch, rozlišujú ich podľa zvuku. Aktívne sa oboznamujú s Orffovým inštrumentárom, prípadne s ďalšími hudobnými nástrojmi. Skladby na počúvanie sú vyberané tak, aby boli primerané pre žiakov z hudobnej i obsahovej stránky, aby nadväzovali na poznatky z ostatných zložiek hudobnej výchovy a prispievali k utváraniu kladného vzťahu k hudbe. V priebehu školského roka sa žiaci oboznámia najmenej so siedmimi skladbami na počúvanie.

Pri počúvaní skladieb orientovať žiaka aj v súčasnej tvorbe, populárnej tvorbe, ale aj v regionálnej ľudovej tvorbe. Podporovať spontánnu detskú kreativitu, rozvíjať emocionálnu, rozvíjať prepojenie pohybovej, hudobnej a slovesnej kultúry. Chápať hudobnú výchovu ako psychoterapeutický prostriedok hudobnej relaxácie cieľavedome zameraný na psychickú a somatickú aktivizáciu osobnosti a jej uvoľnenie. Pohybové vyjadrenie hudby vychádza zo spontánneho prejavu detí, vedie ku kultivovanému pohybu zladenému s hudbou, rytmom a obsahom skladieb. Hudobná výchova prispieva aj k formovaniu psychických procesov a vlastností žiakov. Pôsobí na ich pozornosť, predstavivosť, pamäť, výrazne ovplyvňuje sluchové vnímanie a obohacuje citový život žiakov.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Hudobná výchova	1	0	1

Ciele:

- prehľbovať čistotu kolektívneho spevu
- oboznámiť sa s notami, notovými čiarami, a husľovým kľúčom
- rozlišovať zvuk symfonického orchestra a detského zboru
- získať prvé poznatky o hudobných skladateľoch

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Piesne na spev žiakov Počet hodín: 22	Dobrá noc, má milá (ľudová); Ej, už sa na tej hore (ľudová); Chlapec som ja, chlapec (ľudová); Tam okolo Levoči (ľudová); Z brezového dreva voda kvapká (ľudová); Vysoký jalovec (ľudová); Jedna ruža, dve ruže (ľudová); Majráňko, Majráňko (ľudová); Poduj mi vetričku; Jarná (L. Burlas); Dar pre mamičku; Padá sniežik; Snehulíček (M. Novák); Oboznámenie s notovým zápisom – zrkovú orientáciu v notovom zápise pri osvojovaní piesní. Nota, notová čiara, husľový kľúč.
Piesne a skladby na počúvanie Počet hodín: 10	Aká si mi krásna (E. Suchoň); Nevolám slnko z oblohy (M. Schneider-Trnavský); Rodný môj kraj (G. Dusík); My Fair Lady (F. Loewe); Trepak z baletu Luskáčik (P. I. Čajkovskij); Chyť ma! Prečo padá sneh? (J. Cikker); Tanec snehových vločiek (C. Debussy); Polka z opery Predaná nevesta (B. Smetana);
Hudobno - pohybové hry a tance Počet hodín: 6	Čičence, čičence (ľudová); Andulko šafárova (ľudová); Dýnom, dánom (ľudová); Vytíkačky (B. Urbanec);
Spolu: 38 hodín	

Proces:

V speváckych prejavoch žiakov skvalitňovať mäkké nasadenie a znenie hlasu, snažiť sa o ľahkú a presnú spevnú artikuláciu, odlišovať plynulý a úsečný spev (legato a staccato), prehľbovať čistotu kolektívneho spevu. Opierať sa o zrkovú orientáciu v notovom zápise pri osvojovaní jednoduchých piesní podľa počutia.

Spev piesní obohacovať inštrumentálnym sprievodom, predohrou a dohrou, ktoré sa tvoria pomocou ostinátnych motívov.

Oboznámiť žiakov s notami, notovými čiarami, husľovým kľúčom. Jednoduchým pohybom rozlišovať párne a nepárne metrum, plynulú a úsečnú melódiu. Spevom, nástrojovou hrou a pohybom si tvorivo osvojovať výrazné rytmy v 2/4 a 3/4 takte. V osvojovaných skladbách objavovať výrazné kontrasty, opakovanie a posunutie melódie. V spievaných piesňach a skladbách na počúvanie rozoznávať striedanie rôznych melodických častí. Medzi inými tanečnými skladbami poznávať valčík.

Stratégie vyučovania:

- hudobné činnosti
- pohybová hra ako metóda
- metódy opakovania a precvičovania
- slovné metódy
- pochvala, povzbudenie, kritika
- slovné metódy
- grafické znázorňovanie pohybu melódie

Medzipredmetové vzťahy:

- telesná výchova, slovenský jazyk, matematika, estetická výchova

Učebné zdroje:

- hudobný materiál, DVD, výučbové programy, učebnica pre 6. ročník;

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Výtvarná výchova
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 76 vyučovacích hodín
Ročník	šiesty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	9 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Hlavným cieľom výtvarnej výchovy je využiť esteticko-výchovný charakter predmetu, čo znamená prebúdanie a formovanie estetického vzťahu žiaka s mentálnym postihnutím ku skutočnosti prostredníctvom výtvarných aktivít a výtvarného umenia. Estetické zážitky a tvorivé činnosti prispievajú k postupnému zlepšovaniu psychomotorického stavu žiakov, k vyrovnávaniu ich disharmonického rozvoja a celkovej rehabilitácii umožňujúcej úspešné zaradenie do praktického života. Výtvarná výchova vzhľadom na jej rozmanité možnosti pôsobenia na motoriku a psychiku žiakov s mentálnym postihnutím je v špeciálnej základnej škole nezastupiteľná. Má široký záber medzipredmetových vzťahov, v rozvoji citovej výchovy a veľkou mierou prispieva k celkovej rehabilitácii žiakov.

Cieľom výtvarnej výchovy vo vyšších ročníkoch špeciálnej základnej školy je i naďalej viesť žiakov k vytváraniu správneho vzťahu k prírodnej a umeleckej kráse, k výchove vkusu a k rozvoju už osvojených základných výtvarných zručností. V procese vyučovania výtvarnej výchovy je potrebné neustále brať do úvahy nielen výtvarnú typológiu detí, ale hlavne druh a stupeň postihnutia s prihliadnutím na individuálne možnosti každého žiaka. Vhodné je využiť možnosti terapeutického pôsobenia predmetu s použitím relaxačných činností spätých s emocionálnym prežívaním žiakov.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Výtvarná výchova	1	1	2

Ciele:

- dopĺňať, rozvíjať a zdokonaľovať získané poznatky a nadobudnuté zručnosti z predchádzajúcich ročníkov
- rozvíjať vnímanie, predstavivosť, tvorivosť a fantáziu žiakov
- učiť žiakov výtvarne vyjadriť dejový celok vo vzťahu k prostrediu, z ktorého sa námet čerpá
- odhaľovať zákonitosti stavby prírodných a umelých foriem

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Výtvarné osvojovanie skutočností	Tematické práce vyjadrujúce dejový celok vo vzťahu k prostrediu, z ktorého čerpáme námety. Tematické práce s uplatnením spontánneho prejavu. Námety - ilustrácie krátkych dejových celkov: rozprávky, poviedky, filmové príbehy. Zážitky z exkurzií a vychádzok. Zobrazenie pracovných činností. Výtvarné techniky: kresba - kolorovaná perokresba, kresba drevkom maľba – tempera, suchý a mastný pastel grafika – tlač z kartónovej koláže, tlač z textilnej koláže Výtvarný materiál voliť podľa výberu techník. Zobrazovanie predmetov dennej potreby, viesť ich k zachyteniu reality a k jej výtvarnému stvárneniu – ľudská hlava (portrét spolužiaka), postava, zviera, rastliny, školské potreby. Výtvarné techniky: kresba - rudka, mäkká ceruzka, perokresba, fixy maľba – tempera, gvaš materiálové techniky – mozaika z papiera, prírodnín, koláž modelovanie – hliny, reliéf z plastelíny, cesto, kašírovanie Výtvarný materiál voliť podľa výberu techník.
Počet hodín: 32	
Práca s výtvarnými prostriedkami	V plošných dekoratívnych prácach využívanie výtvarných techník spojených s experimentovaním. Orientácia na farebné cítenie detí, obohacovanie používania farebnej škály. Zameriavanie sa na farebnú výplň plochy a ornamentálnu tvorbu, rozširovanie poznatkov o technikách výtvarnej tvorby. Jednoduchými formami oboznamovanie žiakov s tradičnou ľudovou technikou textilnej tvorby. Výtvarné techniky: techniky spojené s experimentovaním – zapúšťanie do riedenej klovatiny, hra s akvarelovými škvrnami preklápaním, rozfukovanie tušových škvŕn s dotváraním, farebná výplň dekoratívnej plochy, vosková rezerva, odkrývanie na vosku, radenie prvkov odtláčaním..., modrotlač návrh na dekoračnú látku do detskej izby, na šatovku. Výtvarné materiály: voskový pastel, parafín (biela svieca), tuš, farebný tuš, akvarelové farby, klovatina – podľa výberu techník. V priestorovom vytváraní orientovanie sa na tvar ako hlavný výtvarno-výrazový prostriedok. Na modelovanie využiť rôzny odpadový materiál – vychádzanie z jednoduchých foriem a tvarov. Citlivo využívať ukážky ľudových artefaktov formou besied, návštevou ľudových umelcov v ich pracovnom prostredí, podľa regionálnych možností. Výtvarné techniky: modelovanie, priestorové vytváranie z papiera, montážne práce z rôzneho materiálu. Výtvarné materiály: hlina, plastelína, modulit, cesto, rôzny odpadový materiál, krabičky, drôt, kašírovacia hmota (novinový papier, buničina, škrob), sadra.
Počet hodín: 36	

Výtvarné umenie	Návštevy výstav výtvarných prác detí, dospelých, návštevy galérií a múzeí. Diela ilustrátorov detských kníh (A.Brunovský, V. Bombová)
Počet hodín: 8	
Spolu: 76 hodín	

Proces:

Skvalitňovanie názorov žiakov na kultúru bývania, odievania, a prispôsobovania, pretvárania prostredia. Pestovanie vkusu, ochrana prírody. Oboznamovanie žiakov s umením a kultúrou nášho národa.

Medzipredmetové vzťahy:

- formou prierezových tém, ktoré sú spracovávané v rámci rôznych predmetov

Stratégie vyučovania:

- využívať neustále ilustrácie literárnych, divadelných a filmových útvarov, sprostredkovať poznatky o umelcoch a ich tvorbe
- využívať všetky možné formy vyučovania na získavanie priamych zážitkov a skúseností z návštevy v GUS, múzeí v okrese a regióne, výstav ľudových umelcov a remeselníkov, vychádzky zamerané na okolitú architektúru, životné prostredie, kultúru národa

Učebné zdroje:

Internet, ilustrácie z detských kníh.

Pomôcky:

Voskový pastel, parafín (biela svieca), tuš, farebný tuš, akvarelové farby, klovatina podľa výberu techník, hlina, plastelína, modlit, cesto, rôzny odpadový materiál, krabičky, drôt, kašírovacia hmota (novinový papier, buničina, škrob), sadra.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Telesná a športová výchova
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 76 vyučovacích hodín
Ročník	šiesty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	9 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Ciele vyučovacieho predmetu telesná a športová výchova sledujú dosiahnutie optimálneho telesného a pohybového rozvoja žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia, t. j. dosiahnutie žiadaného stupňa telesnej zdatnosti, odolnosti a pohybových zručností. U žiakov sa snažíme vypestovať hygienické návyky, pozitívny vzťah k pohybu, cvičeniu a športu v rámci ich obmedzených možností a rešpektovaním ich výrazných individuálnych osobitostí. Zo zdravotného hľadiska je významná kompenzačná, reedukačná a relaxačná funkcia telesnej a športovej výchovy, zameraná k zmierňovaniu alebo odstraňovaniu pohybových nedostatkov, nahradzovaniu chýbajúcich zručností inými a k zlepšovaniu celkového fyzického stavu. Rozvíjanie pohybovej aktivity súvisí s rozvojom poznávacej činnosti, pretože v rámci telesnej a športovej výchovy zámerne pôsobíme na rozvoj psychických funkcií, ako je vnímanie a pozorovanie, pamäť, pozornosť, fantázia, myslenie a reč. Pri zachovaní mnohostrannej funkcie vyučovacieho predmetu telesná a športová výchova odporúčame citlivý prístup k výkonnostnému chápaniu jeho procesu, hlavne v porovnávaní motorických a fyzických výkonov žiakov. Odporúčame podriadiť motorické, ale predovšetkým fyzické výkony, ako cieľové kategórie emocionality, t.j. pre radosť z pohybu, spolupatričnosti.

Podľa regionálnych podmienok a možností školy zaraďujeme korčuľovanie, florbal a iné pohybové aktivity.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Telesná a športová výchova	2	0	2

Ciele:

- rozvíjať aktivitu žiakov
- osvojiť si pohybové zručnosti, základné športové disciplíny a základy telovýchovného názvoslovía
- naučiť sa chápať význam pohybovej aktivity v živote človeka
- rozvíjať pružnosť, ohybnosť, rovnováhu, priestorovú orientáciu

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Poradové cvičenia Počet hodín: 2	Osvojenie si poradových povelov a povelovej techniky. Vytváranie nástupových a pochodových útvarov. Hlásenie žiaka.
Prípravné a kondičné, koordináčne a kompenzačné cvičenia. Počet hodín: 13	Cvičenia s náčiním i bez náčinia, relaxačné, zábavné cvičenia. Rozvíjanie brušného a hrudného dýchania. Rozvoj obratnosti, rovnováhy. Chôdza beh, lezenie, plazenie, podliezanie, vystupovanie, zostupovanie, skákanie. Dynamické posilňovanie svalstva dolných končatín a trupu. Preťahovanie lanom.
Športová gymnastika Počet hodín: 10	Akrobacia. Viacnásobný kotúľ. Kotúľ vpred na vyvýšenej podložke, na vyvýšenú podložku, z vyvýšenej podložky. Kotúľ vzad s obmenami. Stoj na hlave. Prípravné cvičenia a stoj na rukách s dopomocou. Premet stranou (vľavo, vpravo). Kladina – výška 1 m - Obmeny chôdze, chôdza sprevádzaná pohybmi paží, obraty, zmeny polôh tela. Šplh - Šplh s prírazom. Súhrnné cvičenia, húpanie na lane. Trampolína - Skoky s obratmi, skrčmo, prehnuto. Jazda na bicykli - Cvičenie rovnováhy a obratnosti. Nácvik pomalej a rýchlej jazdy.
Rytmická gymnastika a tanec Počet hodín: 3	Krok prísunný, cvalový a poskočný v ľudovom tanci. Chôdza, beh, poskoky, a obraty na jednoduché hudobné rytmy. Jednoduchý krajový tanec v 2/4 takte.
Atletika Počet hodín: 16	Vysoký štart. Beh. Stupňované rovinky. Beh na 60 metrov. Nízky štart z blokov. Vytrvalostný beh (D- 400 m, CH – 600 m). Skok do diaľky: skrčmo so závesom zo skráteného rozbehu. Skok do výšky: skok technikou „nožničky“. Prípravné techniky pre skok technikou obkročmo flop. Hod loptičkou: hod z krátkeho rozbehu, hod na výkon Plná lopta: pohybové hry a súťaže s hádzaním plnej lopty. Prekážkový beh: beh cez čiaru a nízke prekážky. Štafetový beh: Držanie kolíka, chôdza, beh s kolíkom.

Športové hry	Basketbal a hádzaná: - prihrávky a chytanie lopty na mieste, v pohybe - dribling na mieste, v pohybe - hra s upravenými pravidlami - streľba z krátkej vzdialenosti, streľba trestných bodov. Futbal : -hra s upravenými pravidlami minifutbalu -kopanie jedenástok Hokejbal : -hra s upravenými pravidlami hokejbalu Florbal : -hra s upravenými pravidlami florbalu
Počet hodín: 25	
Cvičenia v prírode	Orientácia v teréne. Plán obce, terénu. Mapa, turistické značky. Kompas. Orientácia v cestovnom poriadku. Prenášanie raneného, prvá pomoc. Pešia turistika - chôdza podľa plánu,terénne hry.
Počet hodín: 7	
Spolu: 76 hodín	

Proces:

Postupne rozvíjame veku zodpovedajúcu úroveň kondičných a koordinačných schopností. Učíme žiakov spoľahlivo rozlišovať obsah základných telovýchovných pojmov a správne na ne reagovať.

Žiaci si postupne osvojujú pravidlá pohybových i športových hier. Učia sa prejavovať primeranú rozhodnosť, nebojnosť, snahu po lepšom výkone, radosť z víťazstva, schopnosť oceniť súpera a zmieriť sa s prehrou.

Medzipredmetové vzťahy:

Hodiny telesnej výchovy sú úzko prepojené s predmetmi: pracovné vyučovanie, matematika.

Stratégie vyučovania:

- všeobecné vyučovacie metódy:
 - metódy oboznámenia s cvičením:
 - metóda ukážky- demonštrácie
 - metóda slovného opisu- vysvetlenia
 - metódy nácviku:
 - komplexný postup
 - analyticko-syntetický postup
 - zmiešaný postup
 - metódy výcviku:
 - metóda opakovania
 - metóda štandardného zaťaženia
 - metóda intervalového tréningu, metóda súťaženia

- metódy kontroly, evidencie, hodnotenia a klasifikácie

- špecifické vyučovacie metódy:

- reedukačné metódy
- kompenzačné metódy
- rehabilitačné metódy
- metóda viacnásobného opakovania
- metóda nadmerného zobrazenia informácie
- metóda pohybového kontrastu
- metóda pasívneho pohybu
- metóda zapojenia viacerých kanálov do prijímania informácie
- metóda algoritmizácie obsahu cvičenia - metóda imitačných cvičení

Učebné zdroje:

literatúra, encyklopédie, časopisy, materiálno - technické a didaktické prostriedky, náčinie a náradie

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

OBSAH VZDELÁVANIA

PRE 6. ROČNÍK

PRE ŽIAKOV SO STREDNÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA

Variant B

Školský vzdelávací program pre 6. ročník ŠZŠ

Rámcový učebný plán pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia s vyučovacím jazykom slovenským (variant B)

Vzdelávacia oblasť	Predmet	ŠVP počet hodín	ŠkVP počet hodín	Spolu
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	3	1	4
	Rozvíjanie komunikačnej schopnosti	3	1	4
	Rozvíjanie grafomotorických zručností	1		1
Matematika a práca s informáciami	Matematika	3	2	5
	Informatika			
Človek a príroda	Vecné učenie	2		2
Človek a hodnoty	Etická výchova	1		1
	Náboženská výchova			
	Náboženstvo			
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	4		4
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1		1
	Výtvarná výchova	1		1
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2		2
Spolu povinná časť		21		
Voliteľné hodiny			4	
SPOLU: povinná časť + voliteľné hodiny				25

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Slovenský jazyk a literatúra
Časový rozsah výučby	4 hodiny týždenne, spolu 152 vyučovacích hodín
Ročník	šiesty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 83, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra je vo výchovno-vzdelávacom procese žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia jedným z kľúčových. Prostredníctvom rozvíjania materinského jazyka v ústnej a písomnej forme u žiakov cielene budujeme zručnosti potrebné na získavanie informácií a na ich výmenu v sociálnom kontakte, čo má výrazný podiel na celkovej socializácii dieťaťa.

Vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra pozostáva zo zložiek čítanie a literárna výchova, písanie a sloh.

Čítanie a literárna výchova: Požiadavky v súvislosti s nácvikom techniky čítania, čítania s porozumením, reprodukcie obsahu textu u žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia nie je možné zovšeobecniť. Nie je teda možné ani vyžadovať detailné dodržiavanie obsahu vzdelávania určeného pre jednotlivé ročníky. Je potrebné počítať s tým, že jednotliví žiaci môžu prejsť taký záujem o čítanie, že pomerne ľahko zvládnu jeho techniku a iní, napriek priaznivejšej mentálnej kapacite, nebudú postupovať očakávaným tempom. V takých prípadoch učiteľ hľadá iný spôsob práce so žiakom, pričom však dosahovanie iných cieľov, vrátane obsahu učiva, dokáže patrične odôvodniť. Nie je záväzné učiť žiaka všetky tvary písmen veľkej a malej, tlačenej a písanej abecedy, pripúšťa sa nácvik čítania aj zápisu iba tvarov písmen veľkej tlačenej abecedy, treba však pamätať na neskorší obmedzený výber textov na čítanie – (malé tlačené písmená). V prípade, že žiak je schopný pracovať s viacerými tvarmi písma, možno mu pri preberaní každého písmena pridať aj tvar malého tlačenej, veľkého písaného a malého písaného písmena. Pri výučbe čítania sa môže stať, že úroveň techniky čítania u žiaka presiahne úroveň jeho intelektuálneho a rečového vývinu a nebude v súlade s úrovňou chápania čítaného textu. Okrem textov na čítanie je preto potrebné takmer vždy využívať aj ilustrácie znázorňujúce kľúčové slová (osoba, zviera, vec, jav, činnosť, farby, výraz tváre a pod.) alebo skutočné predmety, resp. predvádzanie činností. Pri nácviku pozornosti žiaka a tých zručností, ktoré predchádzajú učeniu čítať, ale aj pri samotnom vyučovaní čítania dbáme na to, aby sme ho upútali témami jemu blízkymi, ktorých použitie môžu slúžiť ako motivácia, resp. odmena.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Slovenský jazyk a literatúra	3	1	4

V 6. ročníku pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia slovenský jazyk a literatúra pozostáva zo zložiek:

Čítanie	2
Písanie	1
Literárna výchova, sloh	1
Spolu:	4

Ciele:

- osvojiť si posledné hlásky a písmená tlačenej abecedy
- vedieť čítať ľahké trojslabičné slová
- plynule čítať slabiky, slová a ľahké vety s porozumením
- vedieť uvedomele počúvať text s jeho porozumením
- vzbudzovať u žiakov záujem o poznávanie kníh

Témy a obsah predmetu

Čítanie

Tematický celok	Obsah učiva
Technika čítania	Nácvik čítania písmen ž, Ž, h, H, f, F, g, G, ch, Ch, ď, ť, ň, ľ. - čítanie dvojslabičných slov s otvorenými i zatvorenými slabikami, - čítanie ľahkých trojslabičných slov, - plynulé čítanie slabík, slov a ľahkých viet s porozumením.
Spolu: 76 hodín	

Písanie

Tematický celok	Obsah učiva
Nácvik písania písmen, slabík a slov	- nácvik písania malých písmen ž, h, f, g, ch, - nácvik písania veľkých písmen E, P, R, B, Y, - písanie nových písmen a slabík s týmito písmenami podľa diktátu, - písanie slabík a ľahkých slov podľa diktátu, - písanie slovných spojení prídavného a podstatného mena.
Spolu: 38 hodín	

Literárna výchova, sloh

Tematický celok	Obsah učiva
Rozširovanie osobného frekvenčného jazyka o slová s písmenami nacvičovanými v tomto ročníku	- rozvoj slovnej zásoby o slová s písmenami nacvičovanými v tomto ročníku, - využívanie informačnej hodnoty textu pri jeho reprodukcii, - jednoduché odpovede na otázky z obsahu čítaného textu, - rozprávanie podľa obrázka: Kto (čo) je na obrázku? Čo robí?
Spolu: 38 hodín	

Proces:

Dbáme na hlasovú moduláciu a výslovnosť. Vedíme žiakov k voľbe vhodného pomenovania. Prostredníctvom literatúry vyvolávame v žiakoch pocity radosti a emocionálny vzťah ku skutočnosti, v ktorej žijú, k prírode, k domovu. Vzbudzujeme záujem žiakov o poznávanie kníh. Nacvičujeme a memorujeme jednoduché básničky.

Medzipredmetové vzťahy:

- formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci rôznych predmetov
- formou vzťahu čítania literárnej výchovy k hudobnej výchove (tematické piesne a koledy)

Stratégie vyučovania:

Okrem textov na čítanie je potrebné využívať ilustrácie znázorňujúce kľúčové slová, alebo skutočné predmety.

Je vhodné používať tieto metódy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, rozhovor)
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí

Z organizačných foriem sa sústreďujeme na frontálnu, skupinovú (v podobe didaktických hier) a individuálnu prácu so žiakmi. Počas celého roka venujeme starostlivosť zvukovej stránke hovorených prejavov žiakov.

Učebné zdroje:

V. Maňková, A. Demianičová – Čítanka pre 3. ročník špeciálnych základných škôl. S. Škultétyová, J. Rohovská Moje čítanie – pracovné listy pre 4. – 6. ročník špeciálnych základných škôl (variant B), časopisy, materiálno - technické a didaktické prostriedky.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Rozvíjanie komunikačnej schopnosti
Časový rozsah výučby	4 hodiny týždenne, 152 hodín týždenne
Ročník	šiesty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet rozvíjanie komunikačnej schopnosti (ďalej aj „RKS“) je určený pre všetkých žiakov s mentálnym postihnutím. V klinickom obraze mentálnej retardácie sa vyskytujú sprievodné prejavy v neuro-psychickom vývine, vo vývine motoriky, psychiky, citov, vôle a najmä v oblasti komunikácie a reči.

Komunikačná schopnosť je komplexná schopnosť človeka vedome a podľa patričných noriem používať jazyk ako systém znakov a symbolov v celej jeho komplexnosti a vo všetkých jeho formách a to za účelom realizovania určitého komunikačného zámeru. Komplexnosť znamená, že táto schopnosť zahŕňa všetky jazykové roviny (fonetickofonologickú, lexikálno-sémantickú, morfológicko-syntaktickú, pragmatickú); pokiaľ ide o formy, komunikačná schopnosť zahŕňa všetky spôsoby komunikovania (napríklad hovorený, grafický, neverbálny spôsob komunikácie). Preto je obsah predmetu RKS zameraný na všetky roviny jazyka a všetky formy komunikácie. Narušená komunikačná schopnosť detí s mentálnym postihnutím má špecifickú etiológiu, symptomatológiu aj metódy intervencie. (Lechta - Matuška, 1995) U detí s mentálnym postihnutím býva zvyčajne vývin reči oneskorený alebo obmedzený.

Obsah predmetu RKS je rámcový. Postupujeme v súlade so zákonitostami vývinu reči a myslenia žiaka, rešpektujúc priebežne úroveň všetkých jeho schopností (motorika, poznávacie procesy). Počet vyučovacích hodín v týždni je daný rámcovým učebným plánom (ďalej len RUP) vo vzdelávacom programe pre deti a žiakov s mentálnym postihnutím. Pre žiakov, ktorí nie sú schopní dorozumievať sa hovorenou rečou (ich reč nie je zrozumiteľná alebo sú úplne nehovoriaci), sa odporúča okrem predmetu RKS zaradiť aj voliteľný predmet Augmentatívna a alternatívna komunikácia. Náhradné a doplnkové komunikačné systémy potom používajú žiaci v bežnej komunikácii a na všetkých vyučovacích predmetoch.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Rozvíjanie komunikačnej schopnosti	3	1	4

Ciele:

- nacvičovať sociálne verbálne rutiny
- zlepšovať verbálne porozumenie a spontánne verbálne vyjadrovanie
- primeraným spôsobom vyjadrovať svoje pocity, názory a potreby v interakcii s inými ľuďmi
- rozvíjať jazykový cit

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Pragmatická rovina jazyka	
Porozumenie reči Počet hodín: 5	Komentovanie „tu a teraz“. Komentovanie vlastnej činnosti. Komentovanie rôznych situácií na obrázku. Kategorizovanie pojmov podľa daných kritérií. Vykonávanie činností podľa komentovania a porozumenia obsahu prehovoru komunikačného partnera.
Rozvíjanie expresívnej reči Počet hodín: 10	Námetové hry, pri ktorých žiak môže komentovať svoju činnosť - hlasné komentovanie činnosti alebo spoločné komentovanie s pomocou učiteľky s používaním názorných skutočných predmetov, ich miniatúry alebo primerané ilustrácie a obrázky. Nehovoriaci žiaci komentujú s pomocou posunkov grafických znakov alebo iným náhradným komunikačným prostriedkom. Vytváranie situácií z bežného života tak, aby ich mohli žiaci lepšie pochopiť a komentovať („zažiť ich“) a tým si upevňovať slovnú zásobu. (hra na obchod, u lekára...) Jednoduché aktívne pomenovávanie predmetov a dejov v prostredí školy a rodiny, jednoduché komentovanie vykonávaných alebo prebiehajúcich činností a situácií. Tvorenie jednoslovných a dvojslovných viet, slovných pomenovaní. Rozprávanie podľa obrázkov alebo podľa série obrázkov, na základe vlastných zážitkov. Usporiadať obrázky podľa deja.
Rozhovor Počet hodín: 5	Jednoduchý rozhovor, striedanie role s komunikačným partnerom. Začiatok a ukončenie rozhovoru. Výber a udržanie témy rozhovoru. Výber komunikačných prostriedkov primeraných situácii a komunikačnému partnerovi. Odpoveď na otázku, kladenie otázok. Modelové hry, dramatizácia.
Lexikálno-sémantická rovina jazyka	
Rozvoj slovnej zásoby	Používanie sociálnych verbálnych rutín: pozdrav, prosba, poďakovanie, ospravedlnenie. Pomenovávanie skutočných predmetov a javov alebo obrázkov. Kategorizovanie pojmov podľa významu s názornými príkladmi a bez nich. (Pri pomenovávaní zároveň ukazujeme na predmet alebo zároveň vykonávame pohyb a pod.)

Počet hodín: 30	Rozlišovanie a porovnávanie významovo podobných a protikladných pojmov. (Názorne: reč v spojení so zrakovým alebo taktilným vnemom a pod.) Zovšeobecňovanie pojmov. Kľúčové slová. Upevňovanie významu pojmov a súvislostí zážitkovou formou. Rozlišovanie rodu a čísla podstatných mien ako názvov predmetov a javov. Pomenovanie prebiehajúcich činností, v slovesách rozlišovať čas a zápor. Použitie zámena namiesto podstatných a prídavných mien. Rozlišovanie rodu a čísla prídavných mien ako vlastností predmetov a javov.
Morfologicko-syntaktická rovina jazyka	
Syntaktické a morfologické pravidlá, rozvoj jazykového citu	Nácvik ohýbania slov. Nácvik predložkových väzieb a analógie primerane schopnostiam žiaka s pomocou, názorným a zážitkovým spôsobom. Maľované čítanie. Doplňovanie a opakovanie viet. Odvodzovanie slov. Tvorba viet a súvetí. Rozvoj porozumenia reči.
Počet hodín: 10	
Foneticko-fonologická rovina jazyka	
Rozvíjanie sluchovej diferenciačnej schopnosti	Rozlišovanie zvukov reči, rytmizovanie slabík. Hry so zmenami melódie a tempa reči. Rozlišovanie prvej hlásky v slove. Rozlišovanie dĺžky hlások a slabík. Cvičenia zamerané na rozvíjanie pohyblivosti hovoridiel, koordináciu pohybov a správnu výslovnosť.
Počet hodín: 5	
Rozvíjanie rozprávačských schopností (naratív)	
Rozprávanie	Pozorovanie osôb a udalostí v okolí, uvažovanie o nich aj mimo ich bezprostredného vnímania. Jednoduché rozprávanie zážitku podľa osnovy, rozprávanie podľa obrázkov, vnímanie časovej následnosti a súvislostí udalostí. Práca s detskými ilustrovanými knihami, obrázkami.
Počet hodín: 10	
Rozvíjanie iných schopností spojených s komunikáciou	
Rozvoj taktilného a kinestetického vnímania	Poznávanie predmetov a povrchov hmatom, rozvíjanie diferenciačných schopností. Rozvíjanie vnímania vlastných pohybov.
Počet hodín: 5	
Sluchová a zraková gnózia (vnímanie, diferenciacia, pamäť).	Poznávanie rôznych zvukov, rozlišovanie ich kvality, intenzity, smeru. Poznávanie melódie a rytmu. Cvičenia na zapamätanie melódie a rytmu, riekanky, radu slov, vety a pod. Vnímanie a diferencovanie viditeľných znakov predmetov, osôb a udalostí, vnímanie viditeľných zmien. Cvičenia na

Počet hodín: 10	rozvíjanie zrakovej pamäti. Cvičenia zrakovej analýzy a syntézy. Rozvíjanie poznávacích procesov: zachovanie, priradovanie, zoradovanie, triedenie – kategorizácia Rozvíjanie pamäti (akusticko-verbálna a zrková, pracovná pamäť)
Priestorová orientácia a orientácia v čase Počet hodín: 5	Cvičenia pravo-ľavej orientácie (telesná schéma, rovinná orientácia Serialita (nácvik sekvencií, postupnosti) Intermodalita (audiovizuálny vzťah)
Rozvoj motorických schopností Počet hodín: 15	Rozvíjanie oromotoriky, vizuomotoriky, jemnej a hrubej motoriky, grafomotoriky, fonograforytmiky.
Rozvoj čitateľskej a písateľskej schopnosti Počet hodín: 42	Rozvíjanie schopnosti diferencovať zvuky reči (slabiky, hlásky a ich dĺžku) hrovou formou. Diferencovanie obrázkov, symbolov alebo znakov. Schematické znázornenie slov. Rytmizovanie riekaniak a detských pesničiek. Rozvíjanie schopnosti orientácie v priestore a v rovine (chápanie a vyjadrenie polohy predmetu hore, dolu, v prostriedku; sledovanie a ukladanie prvkov v rade zľava doprava). Obrázkové (maľované) čítanie. Čítanie a písanie tvarov písmen podľa individuálnych schopností žiaka.
Spolu: 152 hodín	

Proces:

Žiakovi je potrebné umožniť komunikovať takou formou, pre akú má zachované schopnosti a tieto v komunikácii stimulovať a rozvíjať. Rozvíjanie komunikačnej schopnosti sa prelína celým vyučovacím procesom. Témy preberané v predmete RKS by mali byť v súlade s témami preberanými najmä v predmete Slovenský jazyk a literatúra a Vecné učenie. Na hodine RKS sa učiteľ má so žiakmi zamerať na porozumenie pojmov a súvislostí a precvičovanie ich používania v komunikácii. Na vyučovaní predmetu RKS odporúčame využívať skupinovú prácu, zážitkové učenie, dramatizáciu a hry. Vhodnou formou aktivít je cielené vytváranie komunikačných situácií. Túto formu vyučovania možno realizovať na vyučovacej hodine alebo v bloku, v priestoroch triedy alebo v prirodzenom prostredí, ktoré súvisí s komunikačným obsahom alebo témou. Odporúčame rozširovať vytváranie komunikačných situácií a okruh komunikačných partnerov aj do prostredia mimo školy a rodiny, napr. komunikácia v obchode, na pošte, na železničnej stanici a pod. Zameriavame sa na témy z bežného života pre použitie komunikačnej schopnosti v bežnom živote. U žiakov, ktorých hovorená reč je nezrozumiteľná alebo sú úplne nehovoriaci využívame augmentatívnu a alternatívnu komunikáciu (AAK). Pri príprave činností pre žiakov, ktorí majú narušenú komunikačnú schopnosť odporúčame spolupracovať s logopédom, sledovať odbornú literatúru a odporúčané internetové zdroje, prípadne možnosti ďalšieho vzdelávania v oblasti komunikácie detí a žiakov s ťažko narušenou komunikačnou schopnosťou.

Medzipredmetové vzťahy:

- využívanie programu Word pri tvorbe textov, vyhľadávanie informácií v elektronických médiách, Internet

- vo vzťahu k predmetu vecné učenie - využívať rozhovor, spontánne vyjadrovania k naučenému.

Stratégie vyučovania:

Vyučovanie je založené na komunikačno-poznávacom princípe, preto je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor,)
- metódy samostatnej práce (samostatná práca s pracovným listom, alebo obrázkovým materiálom)
- inscenačné metódy
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí.

Vyučovacie hodiny v predmete rozvíjanie komunikačných schopností by mali byť inšpiráciou na riešenie reálnych komunikačných situácií, aby si žiak osvojoval poznatky ľahko a prirodzene v činnostiach primeraných jeho veku.

Z organizačných foriem sa sústreďujeme na frontálnu, skupinovú (v podobe didaktických hier) a individuálnu prácu so žiakmi, v menšej miere párovú prácu ako predprípravu skupinovej práce. Počas celého roka venujeme starostlivosť zvukovej stránke hovorených prejavov žiakov.

Učebné zdroje: časopisy, materiálno - technické a didaktické prostriedky.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Rozvíjanie grafomotorických zručností
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, 38 hodín týždenne
Ročník	šiesty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Okrem vyučovacích hodín vyučovacieho predmetu rozvíjanie grafomotorických zručností sa na rozvíjaní a upevňovaní grafomotorických zručností žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia podieľajú ďalšie vyučovacie predmety, ako napr. výtvarná výchova a hudobná výchova. Pri vyučovaní rozvíjania grafomotorických zručností z hľadiska jeho obsahu v príslušnom ročníku nadväzujeme upevňovaním a rozvíjaním učiva, ktoré je stanovené pre jednotlivé zložky slovenského jazyka, najmä písania a slohu. V prípravnom a aj v ďalších ročníkoch sú dôležité ako účinné pomôcky na vyučovanie rozvíjania grafomotorických zručností a písania okrem písacích nástrojov (hrubé voskové farby, kriedy, pastelky, ceruzky, neskôr pero), kartičiek s písmenami a obrázkami, je vhodné využívať reliéfne makety jednoduchých geometrických a iných tvarov na obkresľovanie a výkresy s predpísanými slovami, textami a nalepenými obrázkami, ktoré sa vložia do fólie, na ktorú žiak zmazateľnou fixkou môže dopĺňať vynechané písmená, slová. Takúto pomôcku možno využiť opakovane pre toho istého žiaka alebo postupne pre viacerých žiakov. Plnenie vyučovacích cieľov a využívanie foriem a prostriedkov týchto dvoch zložiek od 5. ročníka úzko súvisí s rozvíjaním grafomotorických zručností a písaním, a preto je vhodné túto zručnosť u žiakov rozvíjať v priamej nadväznosti na stanovený obsah a ciele gramatiky a slohu.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Rozvíjanie grafomotorických zručností	1	0	1

Ciele:

- nadobudnúť potrebné vedomosti, zručnosti a návyky pri písaní z hľadiska formy, určené cieľmi jednotlivých zložiek predmetu slovenský jazyk
- nadobudnúť potrebné vedomosti, zručnosti a návyky pri písaní z hľadiska obsahu, určené cieľmi zložiek gramatika a sloh predmetu slovenský jazyk
- vedieť využiť nadobudnuté zručnosti pri sociálnom kontakte

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Nácvik písania písmen, slabík a slov Počet hodín: 30	Nácvik písania malých písmen ž, h, f, g, ch Nácvik písania veľkých písmen E, P, R, B, Y Písanie nových písmen, slabík a ľahkých slov podľa diktátu Písanie slovných spojení prídavného a podstatného mena
Upevňovanie a rozvíjanie učiva Počet hodín: 8	Rozširovanie osobného frekvenčného jazyka o slová s písmenami nacvičovanými v tomto ročníku - prepisovanie textu. Jednoduché odpovede na otázky z obsahu čítaného textu. Opis obrázka s pomocou.
Spolu: 38 hodín	

Proces:

Sústavne uskutočňujeme cvičenia jemnej motoriky žiakov, uvoľňovacie cviky, dbáme na správne držanie písacích potrieb i sedenia pri písaní. V potrebnej miere spájame jazykovú a grafickú stránku písania. Vytvárame zručnosť a návyk prakticky a prehľadne si usporiadať pracovné miesto a potreby na lavici pri písaní.

Medzipredmetové vzťahy:

- formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci rôznych predmetov
- formou vzťahu čítania literárnej výchovy k hudobnej výchove (tematické piesne a koledy)

Stratégie vyučovania:

Okrem textov na čítanie je potrebné využívať ilustrácie znázorňujúce kľúčové slová, alebo skutočné predmety.

Je vhodné používať tieto metódy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, rozhovor)
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí

Z organizačných foriem sa sústreďujeme na frontálnu, skupinovú (v podobe didaktických hier) a individuálnu prácu so žiakmi. Počas celého roka venujeme starostlivosť zvukovej stránke hovorených prejavov žiakov.

Učebné zdroje:

V. Maňková, A. Demianičová – Čítanka pre 3. ročník špeciálnych základných škôl. S. Škultétyová, J. Rohovská Moje čítanie – pracovné listy pre 4. – 6. ročník špeciálnych základných škôl (variant B), časopisy, materiálno - technické a didaktické prostriedky.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Matematika
Časový rozsah výučby	5 hodín týždenne, spolu 190 vyučovacích hodín
Ročník	šiesty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Žiak získava prostredníctvom matematiky základné matematické vedomosti, zručnosti a návyky tak, aby ich v rozsahu svojich individuálnych schopností a možností, na svojom aktuálnom stupni vývinu dokázal v živote prirodzene aplikovať. Ciele predmetu matematika sú kladené tak, aby bol obsah a proces vzdelávania orientovaný na žiaka, aby prostredníctvom individuálneho, názorného prístupu pôsobili na pozitívny kognitívny rozvoj a v konečnom dôsledku aj na rozvoj celej osobnosti žiaka. Hranice obsahu učiva jednotlivých ročníkov nesmú byť prekážkou pre efektívne vzdelávanie žiaka. Časová potreba a množstvo obsahu učiva sa prispôsobuje individuálnym schopnostiam žiaka. Dôležitý je výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok a vhodné učebné prostredie. Učivo musí byť prezentované takými formami a metódami, ktoré sú pre daného žiaka najpriateľnejšie. Nie je podstatné to, aby si žiak osvojil čo najväčšie množstvo učiva, ale aby osvojené učivo vedel v čo najväčšej miere využívať v praktickom živote.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Matematika	3	2	5

Ciele:

- osvojiť si numeráciu v obore prirodzených čísel do 100 počítaním po desiatkach
- osvojiť si základné počtové výkony v obore prirodzených čísel do 20 s prechodom cez základ
- osvojiť si manipuláciu s peniazmi a s nimi súvisiace pojmy
- vedieť určovať čas na celé hodiny
- vedieť prakticky merať ma metre a litre

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Numerácia prirodzených čísel v obore do 100 Počet hodín: 56	Počítanie po desiatkach do 100 Určovanie počtu predmetov počítaním po desiatich. Čítanie a písanie číslíc. Usporiadanie číslíc, číselná os. Porovnávanie desiatok, zápis pomocou znakov $<$, $>$, $=$.
Manipulácia s peniazmi Počet hodín: 16	Počítanie s mincami 1€, 2€ a bankovkami 5€, 10€, 20€ a 50€. Osvojovanie pojmov drahší – lacnejší.
Sčítanie a odčítanie v obore do 20 Počet hodín: 60	Sčítanie a odčítanie v obore do 20 s prechodom cez základ. Riešenie slovných úloh.
Určovanie času Počet hodín: 12	Určovanie času na celé hodiny.
Praktické meranie Počet hodín: 12	Praktické meranie dĺžky v metroch. Praktické meranie objemu v litroch.
Geometrické tvary Počet hodín: 34	Modelovanie a kreslenie z geometrických tvarov – trojuholník, štvorec, obdĺžnik, kruh. Kreslenie priamych a krivých čiar.
Spolu: 190 hodín	

Proces:

Žiaci si osvojujú prvky numerácie v obore do 100 po desiatkách. Osvojujú si početové výkony v obore prirodzených čísel do 20 s prechodom cez základ. Riešia jednoduché slovné príklady. Matematické vedomosti, zručnosti a návyky sa budujú v súlade s matematickou teóriou na rôznom stupni intuitívneho prístupu podľa individuálnych schopností žiaka.

Medzipredmetové vzťahy:

- formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci rôznych predmetov (vecné učenie, etická výchova, pracovné vyučovanie, výtvarná výchova).

Stratégie vyučovania:

Pri vyučovaní matematiky je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor, beseda, dramatizácia)
- metódy samostatnej práce (samostatná práca s knihou, pracovným listom, obrázkovým materiálom)
- inscenačné metódy
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí

Z organizačných foriem sa sústreďujeme na frontálnu, skupinovú (v podobe didaktických hier) a individuálnu prácu so žiakmi, v menšej miere párovú prácu ako predprípravu skupinovej práce. Počas celého roka venujeme starostlivosť zvukovej stránke hovorených prejavov žiakov.

Učebné zdroje:

J. Rýglová Matematika pre 5. ročník špeciálnych základných škôl, 1. časť.

J. Rýglová Matematika pre 5. ročník špeciálnych základných škôl, 2. časť.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Vecné učenie
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 76 vyučovacích hodín
Ročník	šiesty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – nižšie sekundárne vzdelanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Cieľom vyučovacieho predmetu vecné učenie je viesť žiakov k pravdivému poznaniu sveta, prírody a spoločnosti, a to na základe vlastného pozorovania zmien v spôsobe života rastlín, zvierat a ľudí. Žiaci sa oboznamujú a manipulujú s prírodninami, vecami, učia sa chápať vzťahy medzi nimi a vedieť vyjadriť tieto zákonitosti slovom, usporiadaním, kresbou, alebo akýmkoľvek spôsobom prijateľným pre žiakov s mentálnym postihnutím.

Z prírodovednej oblasti sa žiaci zoznamujú s charakteristickými črtami živej a neživej prírody. Poznávajú zmeny, ktoré sa odohrávajú v prírode. Začínajú chápať zákonitosti zmien v prírode, v živote rastlín a živočíchov, získavajú predstavu o tom, ako prírodné zmeny ovplyvňujú činnosti ľudí. V učive usporiadanom podľa ročných období žiaci poznávajú prírodné javy primerané ich chápaniu a pozorujú, ako sú zmeny v prírode počas roka spojené s činnosťou ľudí a s ich životom.

Zo spoločenskovednej oblasti poznávajú žiaci domov, školské prostredie s jeho najbližším okolím, poznávajú dôležité dopravné značky, zoznamujú sa so základnými pravidlami bezpečnosti cestnej premávky pre chodcov a cyklistov. Žiaci sa systematicky pripravujú na aktívnu účasť v cestnej premávke. Upevňujú si základné návyky nevyhnutné na ochranu zdravia.

Vo výchovno-vzdelávacom procese je potrebné, individuálne pre každého žiaka, citlivo zvážiť výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok, vhodnú formu motivácie, optimálnu náročnosť a čas potrebný na vykonanie úlohy, mieru členenia úlohy na jednoduchšie kroky, formu a mieru pomoci, vhodné učebné prostredie s optimálnym množstvom stimulov.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Vecné učenie	2	0	2

Ciele:

- vedieť sa orientovať sa v širšom okolí školy
- rozlišovať situácie v prírode podľa ročných období
- vedieť pomenovať voľne žijúce zvieratá
- vedieť rozlišovať listnaté a ihličnaté rastliny
- vedieť sa orientovať vo vzťahoch v rodine a medzi príbuznými
- vedieť sa správať v prírode

Tematický celok	Obsah učiva
Škola a okolie školy	Poznávanie bližších a vzdialenejších objektov v okolí školy. Názov ulice, kde sa škola nachádza a číslo domu. Určovanie polohy objektov od školy. Upresňovanie pojmov.
Počet hodín: 5	
Orientácia v čase a v priestore	Osvojovanie a utvrdzovanie pojmov včera, dnes, zajtra, teraz, potom, skôr, neskôr. Orientácia v dňoch. Kalendár : dni, týždne, mesiace, určovanie a písanie dátumu. Určovanie času na celé hodiny.
Počet hodín: 6	Určovanie miesta: nad, pod, pri, za, vedľa, vpredu, vzadu.
Príroda	Ročné obdobia v prírode. Pojmy sad, záhrada, park, pole. <u>Jeseň</u> Charakteristické znaky prírody na jeseň. Zmeny počasia. Určovanie, aké je dnes počasie (záznam o počasí symbolmi). Vtáky na jeseň: príprava na zimu - vrabec, vrana, sýkorka. Odlet vtákov - lastovička, bocian. Zber jesenného ovocia a spôsoby jeho odkladania. Význam vitamínov v ovocí pre zdravie. Jeseň na poli: zber zemiakov, cukrovej repy a ich využitie. <u>Zima</u> Charakteristika počasia. Dĺžka dňa – stmievanie, rozodnievanie. Vlastnosti snehu a ľadu. Určovanie, aké je dnes počasie. Listnaté a ihličnaté stromy v zime. Smrek, borovica – ich charakteristika. Voľne žijúce zvieratá v zime : líška, zajac, jeleň, srna, veverica. Zimný spánok niektorých zvierat - medveď, jež. Starostlivosť o vtákov a lesnú zver v zime. <u>Jar</u> Zmeny v prírode na jar. Charakteristika počasia. Určovanie počasia. Jarné práce na poli: oranie, siatie, použitie poľnohospodárskych strojov. Jarné práce v záhrade: pomenovanie činnosti a záhradného náradia. Poznávanie rastlín: lipa, orgován, snežienka, fialka, konvalinka. Určovanie časti tela rastlín. Zvieratá a ich mláďatá na jar. <u>Leto</u> Charakteristika počasia. Určovanie počasia. Lúčne kvety: zvonček, margaréta, divý mak, púpava, bodliak. Práce na poli – žatva. Poľnohospodárske stroje. Obilie. Les. Lesné kry a ich plody: maliny, černice, čučoriedky. Poznať niektoré rastliny ohrozujúce zdravie (jedovaté plody rastlín, huby). Správanie sa v letnej prírode (nebezpečenstvo požiarov, hluk, odpadky).
Počet hodín: 40	
Starostlivosť o zdravie	Prehlbovanie poznatkov o ľudskom tele. Poznať zmyslové ústroje, ich význam. Starostlivosť o zrak a sluch. Starostlivosť o nechty, zuby, vlasy, úprava zovňajšku. Význam osobnej hygieny a čistoty prostredia pre zdravie. Zdravie a choroba. Práca lekárov a zdravotných sestier. Zdravotné stredisko, nemocnica, sanitka.

Počet hodín: 13	Návšteva zdravotného strediska. Praktické meranie teploty. Ošetrenie odreniny – očistenie a priloženie rýchloobväzu. Ochrana zdravia správnym odievaním a obúvaním.
Rodina, obec	Upevnenie poznatkov o príbuzenských vzťahoch. Utvrdenie pojmov starý, mladý, starší, mladší. Určovanie, kto je príbuzný a známy. Deľba práce v domácnosti. Pozitívne vzťahy v rodine: úcta k rodičom, starým rodičom, znášanlivosť a dobrosrdečnosť medzi súrodencami. Adresa bydliska, dátum narodenia. Poznávanie okolia obce, okolitej krajiny, vychádzky. Návšteva obchodného centra, správanie sa v obchode. Hra na obchod, poznávanie ďalších platidiel (5, 10, 20, 50 €) a manipulácia s nimi.
Počet hodín: 12	
Spolu: 76 hodín	

Proces:

Žiaci pozorujú zmeny počasia a uvedomujú si rozdiely. Aktuálne počasie označujú jednoduchými symbolmi do kalendára prírody. Poznávajú niektoré voľne žijúce zvieratá, oboznamujú sa s významom kŕmenia lesnej zveri a s nebezpečenstvom besnoty zvierat. Pozorujú vtáky na kŕmidle a porovnávajú ich vzhľad. Učia sa, ako sa majú správať v prírode, ako ju môžu chrániť. Učia sa ošetriť si drobnú odreninu, poznávajú prácu lekárov a zdravotných sestier.

Učebné zdroje:

- učebnice, pracovné listy, detské časopisy, encyklopédie, materiálno – technické a didaktické prostriedky

Medzipredmetové vzťahy:

- formou prierezových tém, napr. témy vyučované v rôznych predmetoch
- prostredníctvom IKT - využívanie programov, práca s interaktívnou tabuľou
- organizovanie školských súťaží, triednych súťaží

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Etická výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 38 vyučovacích hodín
Ročník	šiesty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Etická výchova predstavuje overený výchovný model, ucelený program, vedúci žiakov k pozitívnym hodnotám a k ich uplatneniu v bežnom živote.

Etická výchova pomáha žiakovi rozvíjať svoju identitu, poznať svoje silné a slabé stránky, zároveň ich učiť pochopiť a akceptovať druhých, vytvárať pozitívne vzťahy a prevziať zodpovednosť za seba i za druhých. Vďaka týmto cieľom etická výchova účinne pripravuje žiakov na zmysluplný a produktívny život v rodine, na pracovisku i v spoločnosti.

Etická výchova sa neuspokojuje iba s podávaním informácií o morálnych zásadách, ale pomocou moderných interaktívnych výchovných metód pozitívne ovplyvňuje hodnotovú orientáciu žiaka. Podporuje pochopenie a interiozáciu mravných noriem, napomáha osvojeniu si správania, ktoré je s nimi v súlade.

Cieľom etickej výchovy je v rámci možností nahradiť žiakovi chýbajúce pozitívne skúsenosti, vrátiť im pocit dôvery v seba i okolie, pomáhať im nadobudnúť zdravé sebadomie, učiť ich vychádzať s rovesníkmi, podporovať rozvoj pozitívnych osobnostných vlastností, oboznamovať a pomôcť zvnútorňovať prosociálne hodnoty a postoje.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Etická výchova	1	0	1

Ciele:

- učiť sa efektívne komunikovať s rovesníkmi
- upevniť si základy spoločenského správania
- učiť sa základné pravidlá vyjadrovania citov
- učiť sa spolupracovať s druhými, nadobúdať sociálne zručnosti - asertivitu, empatiu

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Identifikácia a vyjadrenie vlastných citov Počet hodín: 8	<u>Naučiť sa identifikovať a vyjadriť city</u> Mimické vyjadrenie citov a postojov. Vedieť vyjadriť radosť a vďačnosť. Relaxácia. Identifikácia negatívnych citov a ich zvládnutie. <u>Naučiť sa zvládnuť prudké emócie</u> Identifikácia negatívnych citov a ich zvládnutie. Ovládanie základných pravidiel vyjadrovania citov. <u>Vyššie emócie</u> Úloha vyšších emócií v rozvoji charakteru. Hľadať vhodné spôsoby ako ovládať negatívne city.
Empatia Počet hodín: 7	<u>Základné zručnosti emocionálnej a kognitívnej empatie</u> Neverbálne vyjadrenie empatie. Pochopenie druhých. Vžívanie sa do situácie druhých. Empatia v každodennom živote.
Asertivita Počet hodín: 10	<u>Pasívne, agresívne a asertívne správanie</u> Aktivity zamerané na pochopenie významu asertivity. Príčiny a opodstatnenosť svojho rozhodovania. Odmietnutie. Sťažnosť. Mať odvahu vysloviť návrh. Poznanie nevhodnosti pasívneho a agresívneho správania. Riešenie konfliktov.
Reálne a zobrazené vzory Počet hodín: 4	Pozitívne vzory správania v každodennom živote. Pozitívne vzory správania v literatúre.
Prosociálne správanie Počet hodín: 9	<u>Spolupráca</u> Spolupráca s druhými. Výhody spolupráce. <u>Pomoc, darovanie, delenie sa</u> Prijímanie a dávanie – základné prvky v medziľudských vzťahoch, priateľstve a láske. Motivácia k prosociálnemu správaniu. <u>Priateľstvo</u> Význam a hodnota priateľstva.
Spolu: 38 hodín	

Proces:

Prostredníctvom princípov aktívneho sociálneho učenia vytvárame pozitívne sociálne skúsenosti žiaka v interakcii s učiteľom i spolužiakmi. Prezentujeme pozitívne vzory správania v literatúre i v každodennom živote. Prežitú skúsenosť postupne žiaci rozumovo chápu a vytvárajú si tak racionálne komponenty svojho prosociálneho správania.

Stratégie vyučovania:

Prevahu používaných metód tvoria:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, vysvetľovanie, riadený rozhovor)

- metódy samostatnej práce
- aktivizujúce metódy vyučovania – praktická aktivita
- hra ako metóda
- hra rolí
- metódy demonštračné (demonštrácia audio a video záznamu)
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí
- zážitkové učenie
- dramatizácia

Z organizačných foriem viac využívať tímovú prácu pred frontálnou prácou, prácu v skupinách, prácu vo dvojiciach a individuálnu prácu so žiakmi.

Učebné zdroje:

- učebnice, pracovné listy, detské časopisy, encyklopédie, materiálno – technické a didaktické prostriedky

Medzipredmetové vzťahy:

- formou prierezových tém, napr. témy vyučované v rôznych predmetoch
- prostredníctvom IKT - využívanie programov, práca s interaktívnou tabuľou
- organizovanie školských súťaží, triednych súťaží

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Pracovné vyučovanie
Časový rozsah výučby	4 hodiny týždenne, spolu 152 vyučovacích hodín
Ročník	šiesty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet pracovné vyučovanie má významnú úlohu vo vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím z hľadiska úspešného sociálneho začlenenia sa do spoločnosti, vytvárania sociálneho, pracovného a osobného uplatnenia sa, individuálneho rozvoja jeho osobnosti a z hľadiska vytvárania vzťahov k okolitému životu.

Pracovné vyučovanie je dôležitým faktorom pri vytváraní samoobslužných a hygienických návykov, pri vytváraní a rozvoji poznávacích procesov, motorických a pracovných zručností a návykov. Osvojovanie si rôznych pracovných zručností vo vyšších ročníkoch je dôležitým činiteľom predprofesionálnej prípravy.

Pracovné vyučovanie prispieva k uspokojovaniu osobných potrieb žiaka, k rozvoju jeho schopností, možností a zručností. V kooperácii s ostatnými predmetmi prispieva k rozvoju celej osobnosti žiaka, a tým sa stáva jeho život zmyslupnejším a nezávislejším.

Obsah predmetu sa realizuje v čo najväčšej miere v prirodzených podmienkach, v situáciách, v ktorých bude žiak danú činnosť v reálnom živote vykonávať.

Obsah pracovného vyučovania je členený na jednotlivé zložky:

Sebaobslužné činnosti – žiaci nadobúdajú zručnosti v starostlivosti o hygienu tela a zovňajšku, osvojujú si stravovacie návyky a pravidlá stolovania.

Práce v domácnosti – žiaci si osvojujú základné pracovných návyky v domácnosti, zručností potrebné pri domácich prácach a udržiavanie poriadku. Súčasťou tejto zložky je aj šitie. Žiaci nadobúdajú zručnosti v základných technikách šitia a ručných prác. Súčasťou zložky sú aj práce v kuchyni. Žiaci si osvojujú základné znalosti o potravinách, a ako udržiavať poriadok a hygienu v kuchyni. Vo vyšších ročníkoch nadobúdajú žiaci zručnosti pri príprave jednoduchých nápojov a jedál.

Práce v dielni – žiaci si osvojujú schopnosť rozlišovať rozličné materiály, spoznávajú ich v praktickom živote, osvojujú si manuálne zručnosti s nimi a vytvárajú jednoduché výrobky. Aktivity sú zamerané na práce s drobným materiálom a papierom, montážne a demontážne práce. Vo vyšších ročníkoch je súčasťou tejto zložky aj práca s drevom.

Pestovateľské práce – žiaci sa učia rozpoznávať rôzne druhy ovocia a zeleniny, nadobúdajú základné pestovateľské zručnosti, osvojujú si starostlivosť o izbové rastliny.

Vzhľadom na to, že nie každá škola má školský pozemok, odporúčame práce na školskom pozemku nahradiť inou činnosťou, podľa podmienok školy.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Pracovné vyučovanie	4	0	4

Ciele:

- rešpektovať požiadavky bezpečnosti a hygieny pri každej práci
- zvládnuť základy jednoduchého pracovného postupu
- rozvíjať schopnosť účelne spracúvať materiál
- osvojiť si základné zručnosti a návyky pri práci v domácnosti
- osvojiť si základné manuálne zručnosti pri prácach v dielni a pestovateľských prácach

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Sebaobslužné činnosti Počet hodín: 30	Samostatné vykonávanie osobnej hygieny a sebaobslužných činností. Samostatné umývanie zubov, čistenie nechtov, úprava zovňajšku. Samostatné používanie príboru pri stolovaní. Samostatné ukladanie osobných pomôcok do školskej aktovky, do hygienického vrecúška.
Práce v domácnosti Počet hodín: 46	Samostatnosť pri odkladaní odevu a obuvi na určené miesto. Vešanie odevu na vešiak. Čistenie šatstva kefovaním, čistenie obuvi. Zamykanie a odomykanie dverí kľúčom, používanie visiaceho zámku. Základná obsluha bežných domácich audio a video zariadení (zapnúť/vypnúť, zvýšiť/znížiť hlasitosť zvuku). Utieranie prachu, umývanie podlahy. Zdokonaľovanie sa v stolovaní bez pomoci: plytký a hlboký tanier, príbor, pohár, servítka. Umývanie, utieranie, odkladanie riadu. Príprava jednoduchého jedla: natrieť pečivo a vianočku maslom, džemom. Natrieť chlieb nátierkou a ozdobiť pokrájanou uhorkou, rajčinou. Varenie zemiakovej kaše. Príprava kakaa v mikrovlnnej rúre. Príprava čaju s použitím varnej kanvice na vodu. Servírovanie čajového pečiva. Umývanie, čistenie a krájanie ovocia a zeleniny. Navliekanie nite do hrubej ihly, urobiť uzlík.
Práce v dielni	<u>Práce s drobným materiálom</u> Zdokonaľovanie praktických činností, ktoré si žiaci osvojili v predchádzajúcich ročníkoch. Zamerať sa na kombináciu rozličného materiálu, sledovať správny pomer veľkosti a ladenia farieb. Navliekanie korálok podľa vzoru. Viazanie uzla a mašličky. Prepichovanie papiera rôznej kvality a navliekanie na niť.

Počet hodín: 38	Splietanie bužírky, špagátu, vlny. Prípravné práce na šitie: preťahovanie bužírky na cvičných drevených (plastových) doskách. <u>Práce s papierom</u> Strihanie papiera, vystrihovanie podľa predkreslenej čiary. Skladanie, prekladanie, lepenie papiera, oblepovanie predmetov. Prepletanie farebných pásov. Použitie dierkovača, zošívачky. Rozkladanie a skladanie škatúl. Balenie balíka. Prepichovanie: hrubou ihlou so zdvojenou niťou kartón s narysovanými priamkami a bodmi - jednoduchý steh. <u>Práce s drevom</u> Zatĺkanie a vyťahovanie klincov. Opracovanie dreva pilníkom a rašplou. Úprava povrchu dreva brúsnyim papierom. <u>Montážne a demontážne práce</u> Skladanie puzzle a mozaiky. Zostavovanie jednoduchých modelov z konštrukčnej stavebnice: spájať súčiastky pomocou matíc a skrutiek. Oboznámenie sa s jednotlivými súčastami stavebnice a s predlohami.
Pestovateľské práce	Ošetrovanie izbových rastlín.
Počet hodín: 38	Príprava pôdy pred siatím: rýľovanie, hrabanie, úprava hriadok. Siatie do riadkov a jamiek: hrach, reďkovka, fazuľa. Zber liečivých rastlín podľa miestnych podmienok.
Spolu: 152 hodín	

Proces:

Ošetrovanie izbových rastlín sa vykonáva priebežne. Žiaci pomáhajú pri zbere zeleniny, ovocia. Učíme ich rešpektovať požiadavky bezpečnosti a hygieny pri každej práci. Osvojujú si správne názvy nástrojov a stavebnice a základné pracovné postupy.

Medzipredmetové vzťahy:

- formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci rôznych predmetov (vlastiveda, etická výchova)
- formou IKT – internet
- formou vzťahu pracovného vyučovania k matematike, slovenskému jazyku, hudobnej výchove.

Stratégie vyučovania:

Prevahu používaných metód tvoria:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor)
- metódy samostatnej práce (samostatná práca s obrázkovým a pracovným materiálom)
- aktivizujúce metódy vyučovania – praktická aktivita

- metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov (demonštračné metódy, demonštrácia dvojrozmerných pomôcok- obrazy, schémy, televízia, pozorovanie, manipulácia s predmetmi, didaktická montáž a demontáž.)
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí

Učebné zdroje:

Technické výkresy, encyklopédie, internet, ilustrácie, predlohy, modely, prírodniny, vešiak, kečka na čistenie šatstva a obuvi, visací zámok a kľúče, rádiomagnetofón, utierka, čistiace prostriedky, plytký a hlboký tanier, pohár, príbor, servítky, nite, ihly, korálky, papier, špagát, vlna, plastové a drevené dosky, lepidlo, škatule, klince, pilník, rašpľa, kladivo, puzzle, mozaika, motyka, rýľ, hrable.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Hudobná výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, 38 vyučovacích hodín
Ročník	šiesty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 - primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet hudobná výchova ako jeden z výchovných predmetov je neoddeliteľnou súčasťou výchovy harmonicky rozvinutej osobnosti. Učí žiakov vnímať a prežívať krásu nielen v hudbe, ale aj v iných druhoch umenia.

Ciele hudobnej výchovy sú podmienené špecifickosťou mentálneho postihnutia jednotlivého žiaka, spoločnými a individuálnymi problémami rozvoja osobnosti žiakov, bezprostrednou fyziologickou pôsobivosťou hudby a možnosťami jej psychoterapeutického pôsobenia.

Cieľom hudobnej výchovy je rozvoj hudobnosti žiakov spevom, hrou na jednoduché hudobné nástroje, počúvaním hudby, pohybovým prejavom vychádzajúcim z hudby. Pritom treba rešpektovať ich postihnutie, hudobné schopnosti a zručnosti. Vyučovací predmet hudobná výchova vedie žiakov k tomu, aby sa hudba stala súčasťou ich každodenného života. Orientuje žiakov aj v súčasných hudobných žánroch, citlivo ich vedie k tomu, aby sa učili rozlišovať v hudbe kvalitu. Výchovno-vzdelávacie úlohy hudobnej výchovy plnia žiaci v príťažlivo motivovaných hudobných činnostiach - speváckych, inštrumentálnych, pohybových a posluchových. Piesne sa učia spievať kultivovaným hlasom, intonačne a rytmicky správne. Osvojujú si základné poznatky o hudobných nástrojoch, rozlišujú ich podľa zvuku. Aktívne sa oboznamujú s Orffovým inštrumentárom, prípadne s ďalšími hudobnými nástrojmi. Skladby na počúvanie sú vyberané tak, aby boli primerané pre žiakov z hudobnej i obsahovej stránky, aby nadväzovali na poznatky z ostatných zložiek hudobnej výchovy a prispievali k utváraniu kladného vzťahu k hudbe. V priebehu školského roka sa žiaci oboznámia najmenej so siedmimi skladbami na počúvanie. Pri počúvaní skladieb orientovať žiaka aj v súčasnej tvorbe, populárnej tvorbe, ale aj v regionálnej ľudovej tvorbe. Podporovať spontánnu detskú kreativitu, rozvíjať emocionalitu, rozvíjať prepojenie pohybovej, hudobnej a slovesnej kultúry. Chápať hudobnú výchovu ako psychoterapeutický prostriedok hudobnej relaxácie, cieľavedome zameraný na psychickú a somatickú aktivizáciu osobnosti a jej uvoľnenie. Pohybové vyjadrenie hudby vychádza zo spontánneho prejavu detí, vedie ku kultivovanému pohybu zladenému s hudbou, rytmom a obsahom skladieb. Hudobná výchova prispieva aj k formovaniu psychických procesov a vlastností žiakov. Pôsobí na ich pozornosť, predstavivosť, pamäť, výrazne ovplyvňuje sluchové vnímanie a obohacuje citový život žiakov.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Hudobná výchova	1	0	1

Ciele:

- prehľbiť základné hudobné návyky, ktoré žiaci získali v predošlých ročníkoch
- viesť žiakov slovom, melódiou, rytmom k jednoduchému samostatnému prejavu
- hudbou a spevom vyvolávať v žiakoch kladné emócie
- osvojiť si jednoduché piesne a riekanky
- oboznámiť sa so štátnou hymnou

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Rytmické cvičenia Počet hodín: 3	Využitie nástrojov Orffovho inštrumentária, rozlišovanie dĺžky tónov.
Detské piesne Počet hodín: 12	Cestička belavá; Gúľalo sa, gúľalo; Fúka vetrík; Kde ideš, čierny barane; Tancuj, tancuj; A tam hore na komíne; Konvalinka; Malí muzikanti a iné.
Rečňovanky, riekanky Počet hodín: 10	Postojačky, posediačky; Stojí vrba pri potoku; Princeznička na bále; Ide vláčik; En ten tulipán; Pôjdeme my do hájička a iné.
Hudobno - pohybové hry Počet hodín: 6	Ty a ja; Má milá má trnku; Šli dievčence vence viť; Javorová brána; Pásla ovečky a iné.
Počúvanie ľudových piesní, vokálnych a inštrumentálnych skladieb Počet hodín: 7	Padá sniežik; Kozipolka; Oženil sa Kulifaj; Koníček, Uspávanka a iné. Slovenská štátna hymna
Spolu: 38 hodín	

Proces:

Žiaci si osvojujú nové piesne zborovým a skupinovým spevom. S pomocou vytvárajú inštrumentálne sprievody. Pomáhame im a spolupracujeme s nimi podľa ich schopností tak, aby hudba a spev v nich vyvolávali radosť a kladné emócie. Vede ich ku kultivovaným pohybovým prejavom. Nacvičujeme pochod, rytmické tanečné prvky ako prísunný krok bokom. Prehľbujeme rytmické cítenie žiakov. Nacvičujeme správanie žiakov pri počúvaní slovenskej štátnej hymny.

Stratégia vyučovania:

- hudobné činnosti
- pohybová hra ako metóda
- metódy opakovania a precvičovania
- slovné metódy
- pochvala, povzbudenie, kritika
- slovné metódy

Medzipredmetové vzťahy:

- telesná výchova, slovenský jazyk, matematika, estetická výchova, výtvarná výchova

Učebné zdroje:

- hudobný materiál, DVD, výučbové programy, detské časopisy, omaľovánky, vlastný metodický materiál a pomôcky;

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Výtvarná výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 38 vyučovacích hodín
Ročník	šiesty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vo vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím má nezastupiteľné miesto aj vyučovací predmet výtvarná výchova. Výtvarné aktivity napomáhajú žiakom s mentálnym postihnutím rozvíjať grafomotorické zručnosti, hrubú a jemnú motoriku, ako aj rozvíjať pozornosť a predstavivosť. Na základe rozvoja jemnej motoriky sa rozvíjajú aj komunikačné schopnosti, expresívna a receptívna zložka reči, a aj nonverbálna forma komunikácie. Výchovno-vzdelávacie ciele predmetu výtvarná výchova pre žiakov s mentálnym postihnutím vychádzajú zo všeobecne stanovených cieľov výtvarnej výchovy ako vyučovacieho predmetu a zo všeobecne stanovených cieľov vzdelávania žiakov s mentálnym postihnutím:

- rozvoj jemnej a hrubej motoriky,
- rozvoj koordinovaného pohybu rúk,
- rozvoj senzomotorickej koordinácie,
- rozvoj lateralit
- rozvoj priestorovej orientácie,
- rozvoj koordinácie oko – ruka,
- rozvoj pozornosti,
- rozvoj priestorovej pamäti,
- rozvoj vnímania,
- rozvoj kreativity a improvizácie,
- spoločné výtvarné aktivity pomocou napodobňovania.

Výchovno-vzdelávacie ciele a niektoré aktivity výtvarnej výchovy sa prelínajú s cieľmi a činnosťami iných vyučovacích predmetov, a to najmä s predmetmi slovenský jazyk, hudobná výchova, telesná výchova, pracovné vyučovanie a vlastiveda.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Výtvarná výchova	1	0	1

Ciele:

- rozvíjať zmyslové vnímanie, pozornosť a predstavivosť
- oboznámiť sa s výtvarným dielom prostredníctvom ilustrácií a reprodukcií výtvarných diel
- rozvíjať zmysel pre krásu prírody a vzťah k životnému prostrediu

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Kresba (krieda, ceruza, voskový pastel, fixka, rudka, suchý pastel)	Kreslenie predmetov vychádzajúcich z kruhu (lopta, snehuliak, kolesá), zo štvorca (utierka, dom), z obdĺžnika (balíček, vežiak, televízor, skriňa). Kresba ľudskej postavy. Schematické kreslenie zvierat. Kresby vychádzajúce z farebných škvŕn, z čiar, z vlnoviek. Koláž – kombinovanie s inými technikami (dokresľovanie pastelkami, nalepovanie obrázkov). Pokusy o kresbové a farebné vyjadrovanie tvarovo aj farebne výrazných predmetov
Počet hodín: 12	
Maľba (akvarelové farby, tempery, štetec, drevko)	Rozpíjanie, zapúšťanie do mokrého podkladu (krajina, obloha). Hra s náhodou – dotváranie farebnej škvŕny na základe predstáv. Kontrast svetlých a tmavých farieb ako výrazový prostriedok na vystihnúť náladu (kontrast svetlej a tmavej krajiny). Dekoratívne práce – pomocou jednoduchých techník tlače (zvitok papiera, pokrčený papier) rozvíjať zmysel pre rytmus a tvorivé radenie prvkov. V dekoratívnych kompozíciách môžeme využiť rôzne vystrihovačky, koláže a mozaiky.
Počet hodín: 14 hod	
Modelovanie (piesok, hlina, plastelína, modurit, Aqasoft, Patcolor, Blandiver, cesto)	Rozvíjanie elementárneho zmyslu pre priestor. Modelovanie jednoduchšej skutočnosti a vyjadrovanie predstáv na základe fantázie. Vykrájanie tvarov pomocou formičky, tvarovanie pomocou špachtle, drevka, dotváranie drobným materiálom.
Počet hodín: 12	
Spolu: 38 hodín	

Proces:

Vedíme žiakov k objavovaniu a pozorovaniu tvarov, vecí z hľadiska ich účinku a materiálu. Pri kolektívnych výtvarných prácach učíme žiakov spolupracovať s ostatnými, prispôbovať sa požiadavkám skupiny. Pri kresbe ľudskej postavy vedíme žiakov k vystihnúťu proporcionality jednotlivých častí ľudského tela. Poznávajú vlastnosti rozličných modelovacích materiálov a porovnávajú rozdiely medzi nimi. Oboznamujeme žiakov s ukážkami ilustrácií z kníh pre deti. Od jednoduchého opisu obrázka prechádzame k opisu jednotlivých postáv, k vyjadreniu priestoru.

Pomôcky:

Krieda, ceruza, voskový pastel, fixka, rudka, suchý pastel, rôzne predmety ako modely, detské hračky, rozprávkové knihy, akvarelové farby, tempery, štetec, drevko, zvitok papiera, pokrčený papier, piesok, hlina, plastelína, modurit, Aqasoft, Patcolor, Blandiver, cesto, špachtle, drevka, modelovacia podložka, formičky, nožnice, časopisy, papier.

Medzipredmetové vzťahy:

Výchovno-vzdelávacie ciele a niektoré aktivity výtvarnej výchovy sa prelínajú s cieľmi a činnosťami iných vyučovacích predmetov a to najmä s predmetmi slovenský jazyk, hudobná výchova, telesná výchova, pracovné vyučovanie a vlastiveda.

Stratégie vyučovania:

Slovné metódy (rozprávanie, rozhovor, vysvetľovanie, beseda, diskusia) – použité samostatne, alebo v spojení s inými metódami: ilustračná metóda, demonštračná metóda, metóda cvičenia, metóda samostatnej práce, metóda pozorovania, hra a zámerné experimentovanie, metóda exkurzie, metóda preverovania a hodnotenia vedomostí.

Učebné zdroje:

Banáš a kol. Didaktika výtvarnej výchovy, Macko A. Výtvarné techniky I.- II., Macko A.- Nevřelová O. Výtvarná výchova v 3. a 4. ročníku ZŠ, Macko A.- Nevřelová O. Výtvarná výchova v 5. 6. ročníku ZŠ, Gregušová H. Výtvarné techniky v osobitnej škole, Gregušová H. Špecifiká edukácie mentálne postihnutých vo výtvarnej výchove, Lokšová I.- Lokša J. Cez relaxáciu k tvorivosti v škole, internet, návšteva galérie...

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Telesná a športová výchova
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, 76 vyučovacích hodín
Ročník	šiesty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 - primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Ciele a obsah vyučovacieho predmetu telesná a športová výchova sú zamerané na dosiahnutie optimálneho telesného a pohybového rozvoja žiakov s mentálnym postihnutím, vypestovanie pozitívneho vzťahu k pohybu, cvičeniu a športu v rámci ich možností a schopností. S rozvíjaním pohybovej aktivity úzko súvisí rozvoj poznávacej činnosti, nakoľko pri pohybových aktivitách pôsobíme aj na rozvoj psychických funkcií – na vnímanie, pozornosť, pamäť, myslenie, fantáziu a reč. Po určení motorickej a senzomotorickej vývinovej úrovne žiaka sa treba zamerať na utváranie účelových pohybových zručností, kompenzáciu motorických nedostatkov, elimináciu nevhodných motorických prejavov a pohybových stereotypií a tiež na rozvoj komunikačných schopností, s pozitívnym dopadom – okrem rozvoja motoriky a pohybových schopností – aj na jeho percepciu, kognitívne a sociálne funkcie.

Ciele telesnej a športovej výchovy žiakov s mentálnym postihnutím vychádzajú zo všeobecne stanovených cieľov telesnej a športovej výchovy ako vyučovacieho predmetu vo výchovnovzdelávacom procese, pričom je potrebné ich prispôbiť a doplniť na základe nutnosti zohľadnenia špecifík vývinu a prejavov žiakov s mentálnym postihnutím.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Telesná a športová výchova	2	0	2

Ciele:

- pasívne si osvojiť základné povely
- dodržiavať poradovosť
- dodržiavať určené pravidlá
- rozvíjať obratnosť, rýchlosť a dynamickú silu
- formovať kladné vlastnosti žiakov pri kolektívnych hrách

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Zdravotné cviky	Cvičenia zamerané na posilňovanie, uvoľňovanie a preťahovanie jednotlivých svalových skupín, a upevnenie návykov správneho držania tela – opakovanie a obmieňanie cvikov používaných v predošlých ročníkoch; Bicyklovanie na rehabilitačnom bicykli, na kolobežke;
Počet hodín: 10	Chôdza na stepperi, po akupresúrnom chodníku;
Kondičné cvičenia	<u>Chôdza</u> : - upevňovanie správneho držania tela s vyrovnaným chrbtom a hlavou, chôdza po čiare, po lane, po hadici, chôdza v zástupe za učiteľom, nácvik rytmickej chôdze s udávaním tempa, s hudobným sprievodom; - chôdza po schodoch hore a dolu striedavo pravou a ľavou nohou, s ľahkým predmetom v ruke; - nácvik chôdze vo dvojiciach s držaním sa za ruky; <u>Beh</u> : - v zástupe, beh daným smerom, daným tempom, po priamej a slalomovej dráhe, vybehnutie na daný signál zo stoja, z drepu, beh k danému cieľu; - zrýchľovanie a spomaľovanie podľa daného tempa; - beh do 20m po priamej dráhe s predbiehaním; <u>Skoky</u> : - poskoky na mieste i z miesta, znožmo i striedavo, daným smerom, okolo méty; - preskok cez lano na zemi, preskok napnutej gumeny do výšky 20 cm; - zoskok z výšky 20 – 30 cm na mäkkú podložku do drepu; - nácvik skoku do diaľky: preskok medzery medzi dvoma žinenkami bez rozbehu, s krátkym rozbehom; <u>Lezenie</u> : - upevňovanie lezenia vpred po kolenách po vyznačenej trase; - podliezanie a preliezanie vhodných prekážok; - podliezanie a preskakovanie napnutého švihadla; - lezenie na rebriny alebo na zvislý a šikmý rebrík do výšky 1 m, spúšťanie sa na kľáčke, prípadne na lavičke zavesenej do rebrín; <u>Hádzanie a chytanie</u> : - chytanie lopty gúľajúcej sa po zemi, po šikmej ploche, chytanie hodenej lopty; - nadhadzovanie a chytanie lopty na mieste i v chôdzi, prehadzovanie lopty cez nízke prekážky; - hod lopty do diaľky horným oblúkom, do terča, do koša; - prihrávky vo dvojiciach; - nosenie, prenášanie, gúľanie a podávanie plnej lopty 1 kg na mieste i v pohybe; <u>Gymnastické cvičenia</u> : - prechod po lavičke s obratom, chôdza po lavičke v drepe; - chôdza po šikmej ploche (po zavesenej lavičke); - cvičenie rovnováhy a celkovej obratnosti; - výskok na 2 – 3 diely švédskej debny zo vzporu kľáčmo, prechod z kľaku do drepu a stoja, prechod po lavičke s obratom, v sede, alebo v ľahu vzad dvíhanie plnej lopty 1 kg;
Počet hodín: 28	

Základy akrobatických cvičení Počet hodín: 5	Kolíška na chrbte z drepu spojného, prevaľovanie bokom v ľahu na rovnej podložke s napnutými nohami, vzpažmo. Kotúl vpred zo širokého stoja rozkročného. Visy na nízkej hrazde za ruky, za nohy s výdržou. Zmeny postojov a polôh.
Sezónne činnosti Počet hodín: 9	V zimnom období hry na snehu, chôdza po klzkej ploche, šmýkanie, sánkovanie, bobovanie z miestneho svahu. V jarnom a letnom období turistka.
Kolektívne činnosti Počet hodín: 10	Naháňačky. Loptové hry s jednoduchými pravidlami zamerané na hádzanie, chytanie, podávanie, prihrávku obojruč trčením, vrchné chytenie obojruč a hry spojené s rýchlym behom.
Hudobno pohybové hry Počet hodín: 6	Rytmizovaná chôdza a beh v rôznom tempe. Striedanie chôdze a behu podľa hudobného sprievodu. Prísuný krok bokom, prisuný krok vpred, cval bokom, točenie vo dvojiciach. Pohybové vyjadrenie hudobných rytmov – vysoko, nízko.
Kondičné a relaxačné cvičenia Počet hodín: 8	Opakovanie a obmieňanie cvikov zameraných na lokálne uvoľňovanie častí hornej a dolnej končatiny, trupu, na celkovú relaxáciu, prehĺbené lokálne dýchanie, uvoľnené vydychovanie. Kondičné cvičenia realizujeme aj v zimnej a letnej prírode.
Spolu: 76 hodín	

Proces:

Rozvíjame obratnosť, rýchlosť a dynamickú silu s využitím behu, skokov, prekonávaním prekážok, prenášaním ľahkých predmetov. Prostné cvičenia zameriavame na rozvíjanie pohybovej koordinácie a techniky pohybu, na pretiahnutie a posilnenie svalových skupín a udržanie pohybového rozsahu v chrbtici a kĺboch. Pri kolektívnych činnostiach dbáme na formovanie kladných vlastností žiakov.

Stratégie vyučovania:

- metóda individuálneho prístupu
- metóda povzbudzovania
- metóda cvičenia a navykania
- metóda spätnej väzby
- metóda motivačná
- metóda fixačná
- metóda dlhodobého pozorovania
- metóda demonštračná

Medzipredmetové vzťahy:

- hudobná výchova, prírodopis, matematika; pracovné vyučovanie;

Učebné zdroje:

- odborná literatúra,
- odborné časopisy,
- materiálno – technické a didaktické prostriedky,
- PC, CD prehrávač,
- metodické materiály ŠPÚ, Metodicko-pedagogických centier,
- vlastný metodický materiál a pomôcky;

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

OBSAH VZDELÁVANIA

PRE 6. ROČNÍK

PRE ŽIAKOV S ŤAŽKÝM ALEBO HLBOKÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA

Variant C

Školský vzdelávací program pre 6. ročník SZŠ

Rámcový učebný plán pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia s vyučovacím jazykom slovenským (variant C)

Vzdelávacia oblasť	Predmet	ŠVP počet hodín	ŠkVP počet hodín	Spolu
Jazyk a komunikácia	Rozvíjanie komunikačnej schopnosti	3		3
	Rozvíjanie sociálnych zručností	2		2
	Rozvíjanie grafomotorických zručností	1	1	2
Matematika a práca s informáciami	Matematika	2		2
	Informatika			
Človek a príroda	Vecné učenie	1	1	2
Človek a hodnoty	Etická výchova			
	Náboženská výchova			
	Náboženstvo			
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	3	1	4
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1		1
	Výtvarná výchova	1		1
Zdravie a pohyb	Zdravotná telesná výchova	3		3
Spolu povinná časť		17		
Voliteľné hodiny			3	
SPOLU: povinná časť + voliteľné hodiny				20

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Rozvíjanie komunikačnej schopnosti
Časový rozsah výučby	3 hodiny týždenne, spolu 114 vyučovacích hodín
Ročník	šiesty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet rozvíjanie komunikačnej schopnosti je určený pre všetkých žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia vzhľadom na to, že v klinickom obraze mentálnej retardácie sa vyskytujú sprievodné prejavy v neuropsychickom vývine, vo vývine motoriky, psychiky, citov, vôle a najmä v oblasti komunikácie a reči.

Komunikačná schopnosť je komplexná schopnosť človeka vedome a podľa patričných noriem používať jazyk ako systém znakov a symbolov v celej jeho komplexnosti a vo všetkých jeho formách a to za účelom realizovania určitého komunikačného zámeru. Komplexnosť znamená, že táto schopnosť zahŕňa všetky jazykové roviny (fonetickofonologickú, lexikálno-sémantickú, morfológicko-syntaktickú, pragmatickú); pokiaľ ide o formy, komunikačná schopnosť zahŕňa všetky spôsoby komunikovania (napríklad hovorený, grafický, neverbálny spôsob komunikácie). Preto je obsah predmetu RKS zameraný na všetky roviny jazyka a všetky formy komunikácie. Narušená komunikačná schopnosť detí s mentálnym postihnutím má špecifickú etiológiu, symptomatológiu aj metódy intervencie. U detí s mentálnym postihnutím býva zvyčajne vývin reči oneskorený alebo obmedzený. Obsah vyučovacieho predmetu RKS je rámcový. Postupuje sa v súlade so zákonitostami vývinu reči a myslenia žiaka, rešpektujúc priebežne úroveň všetkých jeho schopností (motorika, poznávacie procesy).

Pre žiakov, ktorí nie sú schopní dorozumievať sa hovorenou rečou, sa odporúča okrem vyučovacieho predmetu RKS zaradiť aj vyučovací predmet Augmentatívna a alternatívna komunikácia (ďalej len AAK). Náhradné a doplnkové komunikačné systémy potom používajú žiaci v bežnej komunikácii a na všetkých vyučovacích predmetoch. Užívateľmi AAK sú obvykle osoby s oneskoreným alebo narušeným vývinom reči, alebo symptomatickými poruchami reči. V ich klinickom obraze je poškodenie rečových centier v mozgu alebo iné poškodenie CNS. Príčiny a prejavy NKS a nehovorenia sa niekedy spájajú s viacnásobným postihnutím. Pri viacnásobných postihnutiach dochádza k vzájomnému prelínaniu vplyvov jednotlivých postihnutí.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Rozvíjanie komunikačnej schopnosti	3	0	3

Ciele:

- rozvíjať expresívne vyjadrovanie potrieb
- rozvíjať schopnosti výberu
- rozvíjať schopnosti často používané pri hraní hier
- aktívne spolupracovať pri vykonávaní hygienických návykov a sebaobsluhy
- vedieť manipulovať s obrázkami podľa pokynov
- vedieť formulovať jednoduchú vetu
- vedieť odpovedať na otázky jednoduchou vetou

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Pragmatická rovina jazyka	
Porozumenie reči	Komentovanie „tu a teraz“ - komentovaním všetkých činností a pomenovávaním predmetov Kategorizovanie pojmov podľa daných kritérií. Vykonávanie činností podľa komentovania a porozumenia obsahu prehovoru komunikačného partnera.
Počet hodín: 5	
Rozvíjanie expresívnej reči	Námetové hry, pri ktorých žiak môže komentovať svoju činnosť - hlasné komentovanie činnosti alebo spoločné komentovanie s pomocou učiteľky s použitím názorných skutočných predmetov, ich miniatúry alebo primerané ilustrácie a obrázky. Jednoduché aktívne pomenovávanie predmetov a dejov v prostredí školy a rodiny, jednoduché komentovanie vykonávaných alebo prebiehajúcich činností a situácií. Nacvičovanie formulácie zložitejších 4-5 slovných viet.
Počet hodín: 5	
Rozhovor	Jednoduchý rozhovor, striedanie role s komunikačným partnerom. Začiatok a ukončenie rozhovoru. Výber a udržanie témy rozhovoru. Výber komunikačných prostriedkov primeraných situácii a komunikačnému partnerovi. Odpoveď na otázku, kladenie otázok. Odpovedanie na otázky jednoduchou 2-3 slovnou vetou.
Počet hodín: 10	Modelové hry, dramatizácia.
Lexikálno-semantická rovina jazyka	
Rozvoj slovnej zásoby	Pomenovávanie skutočných predmetov a javov alebo obrázkov. Kategorizovanie pojmov podľa významu s názornými príkladmi a bez nich. Rozlišovanie a porovnávanie významovo podobných a protikladných pojmov. Vyhľadávanie kľúčových slov alebo obrázkov súvisiacich s textom. Upevňovanie významu pojmov a súvislostí zážitkovou formou.
Počet hodín: 18	
Morfologicko-syntaktická rovina jazyka	

Syntaktické a morfológické pravidlá, rozvoj jazykového citu Počet hodín: 10	Nácvik ohýbania slov. Nácvik predložkových väzieb a analógie primerane schopnostiam žiaka s pomocou, názorným a zážitkovým spôsobom. Maľované čítanie. Dopĺňovanie a opakovanie viet. Odvodzovanie slov. Tvorba viet a súvetí. Rozvoj porozumenia reči.
Foneticko-fonologická rovina jazyka	
Rozvíjanie sluchovej diferenciačnej schopnosti Počet hodín: 5	Rozlišovanie zvukov reči, rytmizovanie slabík. Hry so zmenami melódie a tempa reči. Rozlišovanie prvej hlásky v slove. Rozlišovanie dĺžky hlások a slabík. Cvičenia zamerané na rozvíjanie pohyblivosti hovoridiel, koordináciu pohybov a správnu výslovnosť.
Rozvíjanie rozprávačských schopností (naratív)	
Rozprávanie Počet hodín: 10	Vyjadrenie potreby smädu, hladu a hygienických potrieb prostredníctvom očného kontaktu a neverbálnej komunikácie. Formulácia jednoduchých pozdravov. Pozorovanie osôb a udalostí v okolí, uvažovanie o nich aj mimo ich bezprostredného vnímania. Jednoduché rozprávanie zážitku podľa osnovy, rozprávanie podľa obrázkov, vnímanie časovej následnosti a súvislostí udalostí. Práca s detskými ilustrovanými knihami, obrázkami. Počúvanie krátkeho literárneho útvaru podporeného ilustráciami – nácvik jednoduchých odpovedí na otázky súvisiace s vypočutým textom, vyhľadávanie kľúčových slov alebo obrázkov súvisiacich s textom.
Rozvíjanie iných schopností spojených s komunikáciou	
Rozvoj taktilného a kinestetického vnímania Počet hodín: 2	Poznávanie predmetov a povrchov hmatom, rozvíjanie diferenciačných schopností. Rozvíjanie vnímania vlastných pohybov.
Rozvoj sluchovej a zrakovej gnózie Počet hodín: 6	Poznávanie rôznych zvukov, rozlišovanie ich kvality, intenzity, smeru. Poznávanie melódie a rytmu. Cvičenia na zapamätanie melódie a rytmu, riekanky, radu slov, vety a pod. Vnímanie a diferencovanie viditeľných znakov predmetov, osôb a udalostí, vnímanie viditeľných zmien. Cvičenia na rozvíjanie zrakovej pamäti. Cvičenia zrakovej analýzy a syntézy. Rozvíjanie poznávacích procesov: zachovanie, priradovanie, zoradovanie, triedenie – kategorizácia. Rozvíjanie pamäti (akusticko-verbálna a zraková, pracovná pamäť).
Priestorová orientácia a orientácia v čase	Cvičenia pravo-ľavej orientácie (telesná schéma, rovinná orientácia. Serialita (nácvik sekvencií,

Počet hodín: 2	postupnosti). Intermodalita (audiovizuálny vzťah).
Rozvoj motorických schopností Počet hodín: 3	Rozvíjanie oromotoriky, vizuomotoriky, jemnej a hrubej motoriky, grafomotoriky, fonograforhythmiky.
Základy čítania a písania	
Rozvíjanie schopností potrebných pre základy čítania Počet hodín: 38	Opakovanie a utvrdzovanie čítania a písania hlások, písmen, slabík a slov vyučovaných v predchádzajúcom ročníku. Čítanie a písanie hlások a písmen l, v. a slabík s týmito písmenami. Skladanie slabík do slov. Čítanie dvojslabičných slov. Rozvíjanie sluchovej analýzy a syntézy. Dvojslovné vety. Obrázkové čítanie.
Spolu: 114 hodín	

Proces:

Žiakovi je potrebné umožniť komunikovať takou formou, pre akú má zachované schopnosti a tieto v komunikácii stimulovať a rozvíjať. RKS sa prelína celým vyučovacím procesom. Na hodine RKS sa učiteľ má so žiakmi zamerať na porozumenie pojmov a súvislostí a precvičovanie ich používania v komunikácii. Na vyučovaní predmetu RKS odporúčame využívať skupinovú prácu, zážitkové učenie, dramatizáciu a hry.

Vhodnou formou aktivít je cielené vytváranie komunikačných situácií. Túto formu vyučovania možno realizovať na vyučovacej hodine alebo v bloku, v priestoroch triedy alebo v prirodzenom prostredí, ktoré súvisí s komunikačným obsahom alebo témou. Odporúčame rozširovať vytváranie komunikačných situácií a okruh komunikačných partnerov aj do prostredia mimo školy a rodiny, napr. komunikácia v obchode, na pošte, na železničnej stanici a pod. Zameriavame sa na témy z bežného života pre použitie komunikačnej schopnosti v bežnom živote. U žiakov, ktorých hovorená reč je nezrozumiteľná alebo sú úplne nehovoriaci využívame augmentatívnu a alternatívnu komunikáciu (AAK). Pri príprave činností pre žiakov, ktorí majú narušenú komunikačnú schopnosť odporúčame spolupracovať s logopédom, sledovať odbornú literatúru a odporúčané internetové zdroje, prípadne možnosti ďalšieho vzdelávania v oblasti komunikácie detí a žiakov s ťažko narušenou komunikačnou schopnosťou.

Medzipredmetové vzťahy:

- využívať pri rozvíjaní komunikačných schopností aj námety z rôznych oblastí života, s ktorými sa deti stretávajú a sú ich veku a postihnutosi blízke. Tieto poznatky získavajú aj v každom predmete daného ročníka a zároveň rozvíjajú ich komunikačnú schopnosť.
- vo vzťahu k predmetom daného ročníka využívať neverbálnu komunikáciu, očný kontakt, rozvoj reči v rámci individuálnych možností.

Stratégie vyučovania:

Vyučovanie je založené na využívaní metód a techník augmentatívnej a alternatívnej komunikácie (AAK) – posunky, prstová abeceda, obrázkové systémy, piktogramy a iné; systémy používajúce multimediálnu techniku. Vyučovacie hodiny v predmete rozvíjanie komunikačnej schopnosti by mali byť inšpiráciou na riešenie reálnych komunikačných

situácií, aby si žiak osvojoval poznatky ľahko a prirodzene v činnostiach primeraných jeho veku a postihnutiu.

Z organizačných foriem sa sústreďíme na frontálnu a individuálnu prácu so žiakmi. Počas celého roka venujeme starostlivosť zvukovej stránke hovorených prejavov žiakov.

Učebné zdroje: časopisy, materiálno-technické a didaktické prostriedky, internet.

Hodnotenie predmetu:

Vyučovací predmet RKS sa neklasifikuje. Na vysvedčení sa uvádza „absolvoval“.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Rozvíjanie sociálnych zručností
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 76 vyučovacích hodín
Ročník	šiesty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Z oblastí, ktoré sú pri mentálnom postihnutí poškodené, je najmarkantnejšie poškodenie v oblasti sociálnych zručností a komunikačných schopností. Rozvíjanie sociálnych zručností je preto jedným zo základných cieľov výchovno-vzdelávacieho procesu detí s mentálnym postihnutím. Cieľom vyučovacieho predmetu rozvíjanie sociálnych zručností je vytvorenie, resp. rozvíjanie komunikačnej schopnosti s atribútmi prostriedku vyjadrovania potrieb, nadväzovania kontaktov, ako aj výmeny informácií a vo vyšších ročníkoch aj vyjadrovanie vlastných emocionálnych stavov a ich „čítanie“ zo správania iných ľudí. Prvoradým cieľom vzdelávania je sociálne správanie zodpovedajúce veku dieťaťa, úrovni jeho schopností, resp. rozvíjanie a učenie základných predpokladov týchto zručností.

Neoddeliteľnou súčasťou sociálneho správania sú schopnosti, ktoré napomáhajú sociálnej integrácii, tzv. integračné zručnosti, t.j. nadväzovanie a udržanie vzťahov, trávenie voľného času atď., a v neposlednom rade samoobslužné schopnosti. Integráciu v dospelosti ovplyvňujú schopnosti postarať sa o seba, o domácnosť. Okrem vyučovacích hodín predmetu rozvíjanie sociálnych zručností sa na rozvíjaní a upevňovaní sociálnych zručností podieľajú ďalšie vyučovacie predmety, najmä rozvíjanie komunikačnej schopnosti a pracovné vyučovanie.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Rozvíjanie sociálnych zručností	2	0	2

Ciele:

- vyjadrovať súhlas a nesúhlas prijateľným spôsobom
- rozvíjať schopnosť kooperácie so spolužiakmi
- samostatnejšie nadväzovať, udržať a ukončiť sociálne interakcie s inými deťmi
- vedieť sprostredkovať vedomosti o sebe okoliu prijateľným spôsobom

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Formy spoločenského styku Počet hodín: 38	Základné pravidlá spoločenského správania v škole i na verejnosti: pozdrav, prosba, poďakovanie. Vyjadrovanie súhlasu a nesúhlasu v sociálnych situáciách s dospelým a s deťmi. Vyjadrovanie svojich vlastných citov prijateľným spôsobom.
Základné osobné údaje Počet hodín: 20	Osvojovanie si základných osobných údajov a ich vyjadrovanie primeranými komunikačnými prostriedkami (meno a priezvisko, bydlisko, dátum narodenia, mená súrodencov).
Dramatizácia Počet hodín: 18	Poznávanie a rozlišovanie kladných a záporných vlastností formou dramatického prejavu. Ukazovanie na obrázkoch čo je pekné a čo škaredé, čo sa im páči a čo sa im nepáči. Jednoduchými gestami povedať čo sa im páči a čo nie.
Spolu: 76 hodín	

Proces:

Žiakov vedieme k trpezlivosti, k schopnosti čakať na uspokojenie svojich potrieb. Zvyšujeme samostatnosť pri hygienických návykoch, sebaobsluhy a domácich zručnostiach. Žiaci si osvojujú základné pravidlá spoločenského správania (pozdrav, poďakovanie, prosba) v škole i na verejnosti. Rozvíjame schopnosť žiaka k spolupráci pri práci v skupine s ostatnými. Odstraňujeme/korigujeme jeho zlovyky prejavujúce sa v sociálnej interakcii.

Medzipredmetové vzťahy:

Rozvíjanie sociálnych zručností sa prelína celým vyučovacím procesom. Okrem vyučovacích hodín predmetu rozvíjanie sociálnych zručností sa na rozvíjaní a upevňovaní sociálnych zručností podieľajú ďalšie vyučovacie predmety, najmä rozvíjanie komunikačnej schopnosti a pracovné vyučovanie.

Stratégie vyučovania:

V predmete rozvíjanie sociálnych zručností je vhodné používať metódy:

- motivačné (motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor)
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí a zručností

Z organizačných foriem sa sústreďíme na skupinovú a individuálnu prácu so žiakmi.

Učebné zdroje:

Obrázkový materiál, časopisy, technické a didaktické prostriedky.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Rozvíjanie grafomotorických zručností
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 76 vyučovacích hodín
Ročník	šiesty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Okrem hodín vyučovacieho predmetu rozvíjanie grafomotorických zručností sa na rozvíjaní a upevňovaní grafomotorických zručností podieľajú ďalšie vyučovacie predmety, najmä výtvarná výchova.

Vzhľadom na to, že od prevažnej väčšiny žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia nie je možné vyžadovať písanie písaným písmom a pre ich praktický život táto forma písma nemá praktický význam, je vhodné naučiť ich dorozumieť sa písomnou formou pri použití písmen veľkej tlačenej abecedy. K nácviku písmen malej a veľkej písanej abecedy pristupujeme len u detí s vhodnými dispozíciami na túto činnosť. Nácvik písaných tvarov písma vtedy nacvičujeme súčasne s nácvikom ich čítania. Ako účinné pomôcky na vyučovanie rozvíjania grafomotorických zručností a písania okrem písacích nástrojov (hrubé voskové farby, kriedy, pastelky, ceruzky, neskôr pero), kartičiek s písmenami a obrázkami, je vhodné využívať reliéfne makety jednoduchých geometrických a iných tvarov na obkresľovanie a výkresy s predpísanými slovami, textami a nalepenými obrázkami, ktoré sa vložia do fólie, na ktorú žiak zmazateľnou fixkou môže dopĺňať vynechané písmená, slová. Poradie preberaných hlások a písmen si môže učiteľ prispôbovať podľa vybranej používanej učebnice. Dĺžku času preberania jednotlivých hlások a písmen učiteľ prispôbuje individuálnym schopnostiam žiakov.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Rozvíjanie grafomotorických zručností	1	1	2

Ciele:

- utvrdiť správne sedenie a držanie písacích potrieb
- rozvíjať grafomotorické zručnosti a priestorovú orientáciu
- rozvíjať koordináciu zraku – ruka pri písaní

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Obkresľovanie Počet hodín: 28	Obkresľovanie makety s geometrickými a inými tvarmi. Obkresľovanie predkreslených čiar v tvare oblúka. Obkresľovanie predkreslených jednoduchých geometrických tvarov. Obkresľovanie predpísaných písmen preberaných na čítaní: e, m, i, o, u, l a slabík me, mi, le, li, lo, lu
Písanie Počet hodín: 48	Uvoľňovacie a relaxačné cvičenia horných končatín. Nácvik listovania v knihe. Opakovanie nacvičených tvarov (šikmé zuby, zátrh) Upevnenie písania tvaru písmen e, m, i, o, u. Nacvičovanie písania písmena l. Nacvičovanie písania slabík me, mi, le, li, lo, lu. Postupné zmenšovanie a spresňovanie písaných tvarov. Odpisovanie naučených písmen a slabík.
Spolu: 76 hodín	

Proces:

Pri písaní je nutné uskutočňovať všetky pohyby uvoľnene, pokiaľ možno plynulo. Pri cvičeniach využívame motivované pohyby vychádzajúce z ramenného kĺbu, zápästia a pohybu dlane a prstov. Snažíme sa o postupné zmenšovanie a spresňovanie písaných tvarov. Pri písaní s perom dbáme na odstraňovanie tlaku pera na papier. Ak postihnutie dieťaťa znemožňuje zvládať grafomotorickú náročnosť písania, odporúčame zaradiť prácu s PC.

Stratégie vyučovania:

Prevahu používaných metód tvoria:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia, pochvala, povzbudenie)
- slovné metódy (rozprávanie, vysvetľovanie, rozhovor)
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí.

Z organizačných foriem viac využívať individuálnu prácu so žiakmi.

Medzipredmetové vzťahy:

Okrem vyučovacích hodín predmetu rozvíjanie grafomotorických zručností sa na rozvíjaní a upevňovaní grafomotorických zručností podieľajú ďalšie vyučovacie predmety, najmä výtvarná výchova.

Učebné zdroje:

Obrázkový materiál, makety, ilustrácie, predlohy, pracovné listy, kocky s písmenami.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Matematika
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 76 vyučovacích hodín
Ročník	šiesty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – nižšie sekundárne vzdelanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovanie matematiky sa snaží poskytnúť všetkým žiakom, spôsobom primeraným ich mentálnej úrovni, adekvátnymi formami a metódami také matematické vzdelanie, ktoré im umožní riešiť najnutnejšie problémy a úlohy praktického života. Individuálnym prístupom získava žiak prostredníctvom matematiky základné matematické vedomosti, zručnosti a návyky tak, aby ich v rozsahu svojich individuálnych schopností a možností, na svojom aktuálnom stupni vývinu dokázal v živote prirodzene aplikovať. Ciele vyučovacieho predmetu matematika sú kladené tak, aby bol obsah a proces vzdelávania orientovaný na žiaka, aby prostredníctvom individuálneho, názorného prístupu pôsobili na pozitívny kognitívny rozvoj a v konečnom dôsledku aj na rozvoj celej osobnosti žiaka s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia. Hranice obsahu učiva jednotlivých ročníkov nesmú byť prekážkou pre efektívne vzdelávanie žiaka. Časová potreba a množstvo obsahu učiva sa prispôsobuje individuálnym schopnostiam žiaka. Je potrebné klásť dôraz nielen na obsah vzdelávania, ale predovšetkým na prístup ku žiakovi, na výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok a v neposlednej rade aj na vhodné učebné prostredie. Je potrebné zvoliť inú formu sprostredkovania učiva. Môžu to byť rôzne pracovné listy, manipulácia s konkrétnymi predmetmi, obrázkami, pracovné úlohy uložené v škatuliach, výučba prostredníctvom počítača a podobne. Záleží na osobitostiach žiaka, je potrebné adekvátne reagovať na jeho potreby, schopnosti a možnosti. To si vyžaduje cieľavedomú a namáhavú prácu pedagóga, využívajúc jeho vedomostný, kreatívny, flexibilný a ľudský potenciál. Učivo má byť prezentované takými formami a metódami, ktoré sú pre daného žiaka najpriateľnejšími. Je treba mať na zreteli, že nie je podstatné to, aby si žiak osvojil čo najväčšie množstvo učiva, ale aby osvojené učivo vedel v čo najväčšej miere využívať v praktickom živote.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Matematika	2	0	2

Ciele:

- vedieť tvoriť skupiny z rozličných predmetov
- zdokonaľovať sa v zisťovaní podobnosti a rozdielov
- vedieť sa orientovať v priestore

- pochopiť množstvo 6

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Porovnávanie a triedenie Počet hodín: 20	Porovnávanie predmetov podľa vlastností. Triedenie predmetov podľa vlastností – veľkosť, farba, tvar. Porovnávanie čiar, predmetov a vzdialeností. Osvojovanie pojmov kratší – dlhší.
Orientácia v priestore Počet hodín: 6	Osvojovanie si pojmov pred a za
Číslo 6 Počet hodín: 40	Počítanie do 6 Písanie čísllice 6 Priradovanie predmetov k číslu 6 Priradovanie čísla 6 k predmetom Vytváranie skupín o danom počte predmetov
Geometrické tvary Počet hodín: 10	Pomenovanie geometrických tvarov – kruh, štvorec, obdĺžnik Priradovanie k názvu geometrických tvarov
Spolu: 76 hodín	

Proces:

Pri výučbe na úvod zaraďujeme úlohu, ktorú má už žiak osvojenú, ktorú rád vykonáva a úspešnosťou súčasne pôsobí motivujúco pre zvládnutie ďalších náročnejších úloh. Pri triedení predmetov sa snažíme o to, aby žiak rozpoznal ich najdôležitejšie vlastnosti a podľa nich ich aj rozdelil. Náročnosť zvyšujeme od ľahko rozlíšiteľných predmetov až po podobné. Pri priradovaní predmetov sa snažíme, aby si žiak osvojil vzťah jedného voči druhému: rukavica – ruka, noha – topánka, atď. Priradovanie je základom schopnosti rozlíšiť predmety na základe merania. Pri pracovných úlohách využívame predmety reálneho života, ktoré žiak dobre pozná. Z úlohy musí jasne vyplývať čo má žiak urobiť. Náročnosť úloh postupne zvyšujeme, pričom je nutné rozpoznať či žiak danú úlohu naozaj zvládol, či ju nevykonáva len na základe mechanického postupu. Preto je potrebné dané učivo aplikovať aj na inú úlohu alebo situáciu.

Medzipredmetové vzťahy:

Formou prierezových tém – ide o témy, ktoré sú spracovávané v rámci rôznych predmetov (vecné učenie, rozvíjanie grafomotorických zručností, etická výchova, pracovné vyučovanie, výtvarná výchova).

Stratégie vyučovania:

Pri vyučovaní matematiky je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor, beseda, dramatizácia)
- metódy samostatnej práce (samostatná práca s knihou, pracovným listom, slovníkom alebo obrázkovým materiálom)
- inscenačné metódy

- metódy opakovania a precvičovania vedomostí

Z organizačných foriem sa sústreďíme na frontálnu, skupinovú (v podobe didaktických hier) a individuálnu prácu so žiakmi, v menšej miere párovú prácu ako predprípravu skupinovej práce. Počas celého roka venujeme starostlivosť zvukovej stránke hovorených prejavov žiakov.

Učebné zdroje:

J. Rýglová: Matematika pre 2. ročník špeciálnych základných škôl, 1. časť.

Materiálno - technické a didaktické prostriedky.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Vecné učenie
Časový rozsah výučby	2 hodiny týždenne, spolu 76 vyučovacích hodín
Ročník	šiesty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – nižšie sekundárne vzdelanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vecné učenie je integrovaný predmet v prípravnom až 10. ročníku špeciálnej základnej školy pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia, v ktorom žiaci získavajú elementárne poznatky z oblasti prírodovedných a spoločenskovedných odborov.

Cieľom vyučovacieho predmetu je viesť žiakov k pravdivému poznaniu sveta, prírody a spoločnosti, a to na základe vlastného pozorovania zmien v spôsobe života rastlín, zvierat a ľudí. Žiaci sa oboznamujú a manipulujú s prírodninami, vecami, učia sa chápať vzťahy medzi nimi a vedieť vyjadriť tieto zákonitosti slovom, usporiadaním, kresbou, alebo akýmkoľvek spôsobom prijateľným pre žiakov s mentálnym postihnutím.

Z prírodovednej oblasti sa žiaci zoznamujú s charakteristickými črtami živej a neživej prírody. Poznávajú zmeny, ktoré sa odohrávajú v prírode. Začínajú chápať zákonitosti zmien v prírode, v živote rastlín a živočíchov, získavajú predstavu o tom, ako prírodné zmeny ovplyvňujú činnosti ľudí. V učive usporiadanom podľa ročných období žiaci poznávajú prírodné javy primerané ich chápaniu a pozorujú, ako sú zmeny v prírode počas roka spojené s činnosťou ľudí a s ich životom.

Zo spoločenskovednej oblasti poznávajú žiaci domov, školské prostredie s jeho najbližším okolím, poznávajú dôležité dopravné značky, zoznamujú sa so základnými pravidlami bezpečnosti cestnej premávky pre chodcov a cyklistov. Žiaci sa systematicky pripravujú na aktívnu účasť v cestnej premávke. Upevňujú si základné návyky nevyhnutné na ochranu zdravia. Vo výchovno-vzdelávacom procese je potrebné, individuálne pre každého žiaka, citlivo zvážiť výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok, vhodnú formu motivácie, optimálnu náročnosť a čas potrebný na vykonanie úlohy, mieru členenia úlohy na jednoduchšie kroky, formu a mieru pomoci, vhodné učebné prostredie s optimálnym množstvom stimulov.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Vecné učenie	1	1	2

Ciele:

- poznať osobné údaje blízkych ľudí
- orientovať sa v blízkom priestore
- orientovať sa v čase
- poznať niektoré rastliny miestnej oblasti
- poznať niektoré zvieratá miestnej oblasti
- orientovať sa v bežných životných situáciách

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Základná orientácia	Poznávanie mien blízkych osôb. Rozlišovanie ľudí podľa pohlavia. Rozlišovanie ľudí podľa veku: bábätko, dieťa, dospelý, starý – mladý. Orientácia v čase: názvy ročných období, názvy dní v týždni. Orientácia v priestore: pohybovanie sa v priestore podľa pokynov, poznávanie najbližšieho okolia školy. Poznávanie vlastného tela : vymenovať a ukázať na seba a na spolužiakovi šesť častí ľudského tela. Vymenovať časti ľudskej tváre (oči, uši, nos, ústa, jazyk, zuby).
Počet hodín: 24	
Poznávanie prírody	Zmeny v prírode podľa ročných období. Vlastnosti snehu a ľadu. Zmeny počasia podľa ročných období – odievanie podľa počasia. Domáce zvieratá: hus, kačica, baran, ovca, krava, kôň. Voľne žijúce zvieratá: zajac poľný, jež. Vtáky a hmyz: drozd, bocian, lienka. Kvety: snežienka, fialka.
Počet hodín: 24	Stromy: ihličnaté (borovica), listnaté (breza).
Orientácia v bežných životných situáciách	Verejná doprava (rozlišovanie dopravných prostriedkov), cestovanie v dopravnom prostriedku, kúpa cestovného lístka. Telefonovanie: poznať telefónne číslo domov, vedieť vytočiť/vytúkať číslo. Návšteva používania mobilného telefónu. Pošta: orientácia na pošte. Poslať pohľadnicu, list s pomocou. Obchod : zvládnuť jednoduchý nákup s pomocou, vedieť určiť hodnotu platidla 1€, 2€, 5€. Oboznámenie sa s verejnými službami. Holičstvo, kaderníctvo- využitie služieb s pomocou. Objednať jedlo a pite s pomocou, podľa ponuky personálu. Oboznámenie sa s bytovými zariadeniami: ubytovňa, hotel, chata. Vedieť vyjadriť bolesť, opísať zdravotný problém, odmerať si teplotu. Spoločná návšteva zdravotného strediska, orientácia v budove, umiestnenie ordinácie detského lekára. Spoločná návšteva lekárne. Vyzdvihnutie liekov na recept s pomocou.
Počet hodín: 28	
Spolu: 76 hodín	

Proces:

Žiaci si prehľbujú elementárne poznatky o prírode, pozorujú zmeny počasia, učia sa oblieť sa primerane k počasiu. Pozorujú zmeny v prírode v jednotlivých ročných obdobiach. Prakticky sa oboznamujú s vlastnosťami ľadu a snehu. Rozoznávajú a vedia pomenovať domáce a voľne žijúce zvieratá. Prakticky sa učia rozoznávať ihličnatý strom od listnatého. Rozoznávajú dopravné prostriedky, majú osvojenú techniku nastupovania a vystupovania, správanie sa v dopravnom prostriedku, bezpečnosť počas jazdy. Nacvičovanie orientácie v bežných životných situáciách závisí od úrovne schopností jednotlivých žiakov.

Medzipredmetové vzťahy:

- vyhľadávanie informácií v časopisoch, knihách, v médiách
- formou vzťahu k hudobnej výchove (tematické piesne a koledy), k písaniu (pomenovanie situácie), k výtvarnej výchove (kresba, maľba koláž)

Stratégie vyučovania:

Je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor, dramatizácia)
- metódy samostatnej práce (samostatná práca s knihou, pracovným listom, alebo obrázkovým materiálom)
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí

Vyučovacie hodiny vecného učenia by mali byť inšpiráciou na riešenie reálnych komunikačných situácií, aby si žiak osvojoval poznatky ľahko a prirodzene v činnostiach primeraných jeho veku.

Z organizačných foriem sa sústredíme na skupinovú (v podobe didaktických hier) a individuálnu prácu so žiakmi, v menšej miere párovú prácu ako predprípravu skupinovej práce. Počas celého roka venujeme starostlivosť zvukovej stránke hovorených prejavov žiakov.

Učebné zdroje:

- učebnice, pracovné listy, detské časopisy, encyklopédie, materiálno – technické a didaktické prostriedky

Medzipredmetové vzťahy:

- formou prierezových tém, napr. témy vyučované v rôznych predmetoch
- prostredníctvom IKT - využívanie programov, práca s interaktívnou tabuľou
- organizovanie školských súťaží, triednych súťaží

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Pracovné vyučovanie
Časový rozsah výučby	4 hodiny týždenne, spolu 152 vyučovacích hodín
Ročník	šiesty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet pracovné vyučovanie má významnú úlohu vo vzdelávaní žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia z hľadiska: úspešného sociálneho začlenenia sa do spoločnosti, vytvárania sociálneho, pracovného a osobného uplatnenia sa, individuálneho rozvoja jeho osobnosti a z hľadiska vytvárania vzťahov k okolitému životu. Pracovné vyučovanie je dôležitým faktorom pri vytváraní samoobslužných a hygienických návykov, pri vytváraní a rozvoji poznávacích procesov, motorických a pracovných zručností a návykov.

Pracovné vyučovanie prispieva k uspokojovaniu osobných potrieb žiaka, k rozvoju jeho schopností, možností a zručností. V kooperácii s ostatnými predmetmi prispieva k rozvoju celej osobnosti žiaka, a tým sa stáva jeho život zmysluplnejším a nezávislejším. Obsah vyučovacieho predmetu pracovné vyučovanie sa realizuje v čo najväčšej miere v prirodzených podmienkach, v situáciách, v ktorých bude žiak danú činnosť v reálnom živote vykonávať.

Obsah pracovného vyučovania je členený na zložky. Toto rozdelenie vychádza zo schopností žiaka osvojiť si obsah daného učiva, a zo schopnosti vedieť ho aplikovať v súčasnom i budúcom praktickom živote.

V zložke sebaobslužné činnosti žiaci nadobúdajú zručnosti v starostlivosti o hygienu tela a zovňajšku, osvojujú si stravovacie návyky a pravidlá stolovania.

Obsahom zložky práce v domácnosti je osvojovanie si základných pracovných návykov v domácnosti, zručností potrebných pri domácich prácach a udržiavanie poriadku. Súčasťou tejto zložky je aj šitie. Žiaci nadobúdajú zručnosti v základných technikách šitia a ručných prác. Súčasťou zložky sú aj práce v kuchyni. Žiaci si osvojujú základné znalosti o potravinách, a ako udržiavať poriadok a hygienu v kuchyni. Vo vyšších ročníkoch nadobúdajú žiaci zručnosti pri príprave jednoduchých nápojov a jedál.

V zložke práce v dielni si žiaci osvojujú schopnosť rozlišovať rozličné materiály, spoznávajú ich v praktickom živote, osvojujú si manuálne zručnosti s nimi a vytvárajú jednoduché výrobky.

Pri realizácii výchovno-vzdelávacieho procesu je potrebné individuálne pre každého žiaka, citlivo zvážiť výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok, vhodnú formu motivácie, optimálnu náročnosť a čas potrebný na vykonanie úlohy, mieru členenia úlohy na jednoduchšie kroky, formu a mieru pomoci, vhodné učebné prostredie s optimálnym množstvom stimulov.

Žiaci s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia majú problém s nedostatočnou motiváciou k činnosti, problémy s pozornosťou a vytrvalosťou. Je potrebné pri zadávaní úlohy pre konkrétneho žiaka vedieť, čím a ako je ho možné motivovať a upútať jeho pozornosť. Na začiatok práce zaraďujeme ľahkú úlohu, o ktorej predpokladáme, že žiak zvládne, a ktorá ho môže motivovať k ďalšej práci. Následne zaraďujeme úlohu alebo činnosť, ktorú si má žiak osvojiť, prípadne utvrdiť. Na záver zaraďujeme úlohu alebo činnosť, ktorú má žiak rád. Nácvik jednotlivých činností nesmie byť samoúčelný, snažíme sa o to, aby žiak osvojenú činnosť vedel využiť v praktickom živote, inak jej osvojenie nemá pre žiaka význam. Jednotlivé pracovné úlohy je potrebné rozdeliť podľa schopností žiaka na čiastkové úlohy, inak by si ju žiak pre jej náročnosť nemusel vedieť osvojiť.

Žiakovi je potrebné poskytovať primeranú pomoc, forma a miera závisí od schopností konkrétneho žiaka. Je potrebné citlivo zvážiť, ktoré činnosti už má žiak osvojené, aby mu nebola poskytovaná väčšia pomoc ako žiak v skutočnosti potrebuje, čím by sa brzdil jeho ďalší rozvoj.

Každé zadanie pracovnej úlohy musí byť jednoznačné, zrozumiteľné, aby žiak vedel, čo má urobiť a ako má postupovať. Postupujeme od najjednoduchších úloh k zložitejším. Pracovné zaťaženie musí byť primerané silám žiakov, nesmie byť tak náročné, aby žiakov vyčerpalo, ale ani príliš jednoduché, lebo by nedostatočne aktivizovalo ich myslenie a v dostatočnej miere ich nezamestnávalo. Je potrebné zaistiť bezpečnosť žiakov potrebnými opatreniami, a tiež nácvikom bezpečných pracovných návykov.

Tak ako aj v iných predmetoch, aj pri výučbe pracovného vyučovania je dôležité zohľadňovať dosiahnutú aktuálnu úroveň žiaka, aby osvojovanie si nových vedomostí, zručností a návykov bolo prirodzeným pokračovaním výučby.

Pri výbere úloh učiteľ prihliada aj na učebnú látku ostatných predmetov. Nevyhnutnosť koordinácie pracovného vyučovania s inými vyučovacími predmetmi vyplýva z podstaty rozvoja poznávacích možností mentálne postihnutých žiakov.

Veľmi dôležitou podmienkou je materiálne zabezpečenie pracovného vyučovania. Sú to najmä pracovne a dielne, sklad materiálu, pozemok, dostatok vyhovujúcich nástrojov, pracovných a učebných pomôcok a jednotného materiálu pre žiakov.

Pracovné prostredie musí vyhovovať hygienickým podmienkam (čistý vzduch, vhodné osvetlenie, čistota pracoviska, atď.). K hygienickým podmienkam patrí aj vhodné oblečenie na pracovné vyučovanie..

Na hodinách pracovného vyučovania sa používajú rôzne učebné pomôcky (vzorový výrobok, súbor nástrojov, materiálov, modely, predlohy a iné), ktoré musia byť primerané mentálnemu postihnutiu žiaka.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Pracovné vyučovanie	3	1	4

Ciele:

- zvyšovať samostatnosť pri hygienických návykoch
- zvyšovať samostatnosť pri sebaobslužných činnostiach
- zvyšovať samostatnosť pri stravovacích návykoch
- osvojiť si základné pracovné zručnosti pri práci v domácnosti
- vedieť rozlišovať rôzne materiály a pracovné náradie

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Sebaobslužné činnosti Počet hodín: 46	Zvyšovanie samostatnosti pri osobnej hygiene. Používanie hygienických potrieb. Osvojovanie hygienických návykov bez/s miernou pomocou. Vedieť rozlíšiť špinavé a čisté ruky. Hygiena na WC, splachovanie. Rozlišovanie toaliet. Obliekanie a vyzliekanie bez/s miernou pomocou. Spôľahlivé rozlišovanie poradia obliekania jednotlivých častí odevov. Obúvanie a vyzúvanie bez/s miernou pomocou. Zapínanie a rozopínanie gombíka, používanie zipsu a patentov. Elementárne pravidlá stolovania. Samostatné používanie lyžice, používanie ostatného príboru s pomocou.
Práce v domácnosti Počet hodín: 53	Samostatné odkladanie hračiek a predmetov na určené miesto. Samostatné odkladanie odevov a obuvi na určené miesto. Používanie ramienka na šaty. Utieranie prachu a polievanie kvetov podľa pokynov. Pozbieranie odpadkov do koša. Základy stolovania. Samostatné prestieranie: plytký a hlboký tanier, príbor. Udržiavanie poriadku na stole: odkladanie špinavého riadu. Utieranie a odkladanie riadu na určené miesto. Hygiena stola po jedle. Príprava raňajok: natieranie masla a džemu na chlieb a pečivo, nalievanie čaju, mlieka, kakaa do hrnčekov. Umývanie ovocia a zeleniny.
Práce v dielni Počet hodín: 53	Skladanie, prekladanie, lepenie a strihanie papiera. Rozkladanie a skladanie škatúl, ukladanie drobných predmetov do škatúl. Skladanie jednoduchých mozaiky. Skladanie veže z piatich až šiestich kociek po predvedení. Vkladanie drevených klincov do perforovanej dosky. Navliekanie väčších korálok. Oboznamovanie sa s rôznymi druhmi materiálov. Oboznámenie sa s náradím: kladivo, píłka, kliešte, pilník.
Spolu: 152 hodín	

Proces:

Pri prácach v domácnosti si žiaci osvojujú zásady bezpečnej manipulácie s vidličkou a nožom. Pri práci s nožnicami dbáme na správne držanie tela, bezpečnú vzdialenosť nožníc od očí, dodržiavanie bezpečnej vzdialenosti medzi jednotlivými žiakmi. Učíme ich rozlišovať základné nástroje na prácu s drevom.

Medzipredmetové vzťahy:

V rámci predmetu pracovné vyučovanie rozvíjať sociálne zručnosti ktoré sa prelínajú aj v predmetoch: rozvoj komunikačnej schopnosti, grafomotorických zručnostiach, vecného učenia, matematiky.

Stratégie vyučovania:

Prevahu používaných metód tvoria:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor)
- metódy samostatnej práce (samostatná práca s obrázkovým a pracovným materiálom)
- aktivizujúce metódy vyučovania – praktická aktivita
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí

Z organizačných foriem sa sústreďíme na individuálnu prácu so žiakom.

Učebné zdroje:

Technické výkresy, encyklopédie, internet, ilustrácie, predlohy, modely, prírodniny.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Hudobná výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, 38 vyučovacích hodín
Ročník	šiesty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 - primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vyučovací predmet hudobná výchova je pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia predovšetkým vyučovacím predmetom činnostným a zážitkovým. Na základe hudobných hrových činností sa žiaci učia orientovať vo svete hudby, prebúda sa v nich záujem o hudbu a radosť z nej.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Hudobná výchova	1	0	1

Ciele:

- rozvíjať sluchové vnímanie spievaného slova
- na princípe detskej hry budovať záujem o hudbu
- rozoznávať ľudský hlas a hudobný nástroj
- osvojiť si jednoduché piesne a riekanky

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Rozvíjanie vnímania zvukov Počet hodín: 2	Určovanie vlastností vnímaných zvukov: dĺžky (dlhý tón/zvuk – krátky), intenzity (hlasný – tichý), hudobný nástroj – ľudský hlas.
Rytmické cvičenia Počet hodín: 6	Rozlišovanie tempa, rytmu piesne alebo inštrumentálnej hudby. Rytmizácia jednoduchých detských piesní tlieskaním, vyťukávaním, hrou na telo. Rytmické cvičenia s využitím Orffovho inštrumentária (ozvučné drierka, bubon, triangel).
Počúvanie širšieho repertoáru reprodukovanej hudby. Počet hodín: 10	Počúvanie jednoduchých detských piesní rôzneho žánru, hudobné skladby – uspávanka.

Osvojovanie piesní, rečňovaniiek, vyčítaniek, popevkov Počet hodín: 15	Čo by koza neskákala; Bude zima; Išiel strašiak; Fúkaj, fúkaj teplý vetrík a iné.
Poznávanie hudobných nástrojov Počet hodín: 5	Rozlišovanie tónov hudobných nástrojov bubon – klavír – trúbka.
Spolu: 38 hodín	

Proces:

Rytmizáciou riekaniiek a pohybovými hrami vytvárame predpoklady na primerané vnímanie hudby a spevu, uvoľňujeme motoriku žiakov. Snažíme sa o zjednocovanie kolektívneho spevu a kultivovaný hudobný prejav. Učíme žiakov pohybovým prejavom, ktoré vychádzajú z hudby (uspávanka – pochod).

Stratégie vyučovania:

Prevahu používaných metód tvoria:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia, pochvala, povzbudenie a kritika)
- slovné metódy (rozprávanie, vysvetľovanie, riadený rozhovor)
- metóda imitačná – napodobňovanie podľa počutia
- praktické metódy v podobe hudobných činností
- metóda sprostredkovania hudobných poznatkov a hudby učiteľom a v interakcii učiteľ a žiak
- metódy demonštračné (demonštrácia akustického záznamu)
- metódy opakovania a precvičovania vedomostí

Z organizačných foriem sa sústreďujeme na frontálnu a individuálnu prácu so žiakmi.

Medzipredmetové vzťahy:

- formou vzťahu k slovenskému jazyku (rečňovanky, vyčítanky, príslovia a porekadlá), výtvarnej výchovy (výtvarné ukážky), telesnej výchovy (pohybové prvky)

Učebné zdroje:

Spevníky, DVD, internet, vyučbové programy

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Výtvarná výchova
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne, spolu 38 vyučovacích hodín
Ročník	šiesty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 – primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Vo vzdelávaní žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia má nezastupiteľné miesto aj vyučovací predmet výtvarná výchova. Výtvarné aktivity napomáhajú žiakom rozvíjať grafomotorické zručnosti, hrubú a jemnú motoriku. Na základe rozvoja jemnej motoriky sa rozvíja komunikačná schopnosť žiakov, expresívna a receptívna zložka reči, a aj nonverbálna forma komunikácie.

Ciele vyučovacieho predmetu výtvarná výchova pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia vychádzajú zo všeobecne stanovených cieľov výtvarnej výchovy ako vyučovacieho predmetu a zo všeobecne stanovených cieľov vzdelávania žiakov s touto diagnózou:

- rozvoj jemnej a hrubej motoriky,
- rozvoj koordinovaného pohybu rúk,
- rozvoj senzomotorickej koordinácie,
- rozvoj laterality
- rozvoj priestorovej orientácie,
- rozvoj koordinácie oko - ruka,
- rozvoj pozornosti,
- rozvoj priestorovej pamäti,
- rozvoj vnímania,
- spoločné výtvarné aktivity.

Výchovno-vzdelávacie ciele a niektoré aktivity výtvarnej výchovy sa prelínajú s cieľmi a činnosťami iných vyučovacích predmetov, a to najmä s vyučovacími predmetmi rozvíjanie grafomotorických zručností, rozvíjanie sociálnych zručností a pracovné vyučovanie.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Výtvarná výchova	1	0	1

Ciele:

- rozvíjať a dopĺňať získané poznatky a výtvarné zručnosti
- rozvíjať priestorovú orientáciu
- rozvíjať kooperáciu pri spoločných výtvarných aktivitách
- prispôsobovať sa požiadavkám skupiny

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Kresba (mäkká ceruza, rudka, krieda, suchý pastel, voskový pastel) Počet hodín: 12	Správne držanie ceruzky, napodobňovanie jednoduchých tvarov. Kreslenie základných geometrických tvarov s maketou, podľa predlohy. Kresba predmetov vychádzajúcich z kruhu, štvorca a obdĺžnika. Kreslenie pomocou predtlaču. Kresba hlavonožca. Obkreslenie foriem - bodky, prerušované čiary. Prepisovanie zvislých a vodorovných čiar. Maľovanky – vyfarbovanie ohraničenej plochy.
Maľba (tampón, drevko, akvarelové farby, temperové farby) Počet hodín: 14	Liatie, kvapkanie, odtlačanie, frkanie farby. Odtlačanie ruky, hra s farbou, dotváranie škvŕn. Maľba vychádzajúca z dotvárania farebných škvŕn, z čiar, vlnoviek, štvorcovej siete Jednoduché členenie plochy s využitím farby a línie Rozpíjanie, zapúšťanie do vlhkého podkladu
Modelovanie (plastelína, hlina, modurit, cesto) Počet hodín: 12	Manipulácia s modelovacími materiálmi: miesenie, stláčanie, šúľanie, ťapkanie. Modelovanie základných tvarov: guľka, valček, placka Modelovanie tvarov jednoduchých predmetov – ovocie, zelenina, pečivo, rozličné nádoby točením ušľahaného valčeka.
Spolu: 38 hodín	

Proces:

Pri výtvarných činnostiach využívame ich terapeutické pôsobenie, vyberáme vhodné relaxačné činnosti, ktoré sú spojené s emocionálnym prežívaním žiakov. Základné poznatky o kresbe a maľbe dávame žiakom formou hry. Pri hodnotení prác posilňujeme tvorivosť žiakov.

Medzipredmetové vzťahy:

V rámci medzipredmetových vzťahov si žiaci môžu pomocou rôznych aplikácií precvičovať učivo z hudobnej výchovy, zo slovenského jazyka, z matematiky, z vecného učenia pracovného vyučovania.

Stratégie vyučovania:

Pri vyučovaní výtvarnej výchovy je vhodné používať tieto metódy a organizačné formy vyučovania:

- motivačné (motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie)
- expozičné (slovné metódy - rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor, dramatizácia metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov, demonštračné - manipulácia s predmetmi, metódy samostatnej práce – práca s farbičkami, ceruzou, suchým

pastelom, voskovým pastelom, rudkou, vodovými a temperovými farbami, plastelínou, moduritom)

- fixačné (metódy precvičovania a zdokonaľovania)

Z organizačných foriem viac využívať samostatnú prácu ako i prácu v skupinách. Počas celého roka venujeme pozornosť rozvoju jemnej a hrubej motoriky žiakov, rozvoju vnímania, a v nemalej miere dať priestor kreativite a improvizácii žiakov.

Učebné zdroje:

Obrazový materiál, pozorovanie prírody, prírodniny.

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Učebné osnovy	
Názov predmetu	Zdravotná telesná výchova
Časový rozsah výučby	3 hodiny týždenne, 114 vyučovacích hodín
Ročník	šiesty
Škola	Spojená škola, organizačná zložka Špeciálna základná škola, Zimné 465, 053 23 Rudňany
Názov školského vzdelávacieho programu	ŠkVP pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia
Stupeň vzdelania	ISCED 1 - primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	10 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu:

Ciele vyučovacieho predmetu zdravotná telesná výchova pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia sú zamerané na dosiahnutie optimálneho telesného a pohybového rozvoja žiakov, vypestovanie pozitívneho vzťahu k pohybu, cvičeniu a športu v rámci ich možností a schopností.

S rozvíjaním pohybovej aktivity úzko súvisí rozvoj poznávacej činnosti, nakoľko pri pohybových aktivitách pôsobíme aj na rozvoj psychických funkcií – na vnímanie, pozornosť, pamäť, myslenie, fantáziu a reč.

Po určení motorickej a senzomotorickej vývinovej úrovne žiaka sa treba zamerať na utváranie účelových pohybových zručností, kompenzáciu motorických nedostatkov, elimináciu nevhodných motorických prejavov a pohybových stereotypií a tiež na rozvoj komunikačnej schopnosti, s pozitívnym dopadom - okrem rozvoja motoriky a pohybových schopností - aj na jeho percepciu, kognitívne a sociálne funkcie. Výchovno-vzdelávacie ciele zdravotnej telesnej výchovy pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia vychádzajú zo všeobecne stanovených cieľov telesnej výchovy ako vyučovacieho predmetu vo výchovno-vzdelávacom procese. Ciele je však potrebné prispôbiť a doplniť na základe nutnosti zohľadnenia špecifik vývinu a prejavov žiakov s touto diagnózou.

Predmet	Štátny vzdelávací program	Školský vzdelávací program	Spolu
Zdravotná telesná výchova	3	0	3

Ciele:

- zvyšovať samostatnosť pri vykonávaní pohybových aktivít
- rozvíjať verbálne schopnosti vo vzťahu k pohybovým aktivitám
- zlepšovať schopnosť sebakontroly
- naučiť sa dodržiavať poradie v skupine
- zvýšiť úroveň základných pohybových schopností
- rozvíjať pozornosť
- rozvíjať priestorovú a časovo-sledovú pamäť

Témy a obsah predmetu

Tematický celok	Obsah učiva
Pohybové hry zamerané na uvedenie si telesnej schémy. Chôdza Počet hodín: 20	Upevňovanie správneho držania tela, vyrovnaný chrbát. Chôdza v zástupe za učiteľom. Chôdza po čiare, po lane. Nácvik rytmickej chôdze s udávaním tempa, s hudobným doprovodom. Chôdza po schodoch hore a dolu striedavo ľavou, pravou nohou, s ľahkým predmetom v ruke. Chôdza po špičkách. Prekračovanie vhodných prekážok.
Lezenie Počet hodín: 16	Po kolenách smerom vpred, po vizualizovanej trase. Podliezanie a preliezanie vhodných prekážok. Podliezanie napnutého švihadla. Lezenie na zvislý a šikmý rebrík do výšky 1 m, spúšťanie sa na kĺzačke.
Beh Počet hodín: 24	Beh daným smerom po priamej dráhe, beh v zástupe. Vybehnutie na daný signál zo stoja k danému cieľu. Kolektívne hry spojené s chôdzou a behom.
Skoky Počet hodín: 18	Poskoky na mieste, znožmo i striedavo, daným smerom. Skok z miesta, skok cez lano na zemi, preskok napnutej gumy do výšky 15 – 20 cm s pomocou. Zoskok z výšky 15 – 20 cm na mäkkú podložku s pomocou. Nácvik skoku do diaľky: preskok medzery medzi dvoma žinenkami bez rozbehu, s krátkym rozbehom.
Hádzanie a chytanie Počet hodín: 21	Chytanie lopty gúľajúcej sa po zemi, po šikmej ploche, chytanie hodenej lopty. Nadhadzovanie a chytanie lopty na mieste i v chôdzi, prehadzovanie lopty cez nízke prekážky. Hod lopty do diaľky horným oblúkom, do terča, do koša. Prihrávky vo dvojiciach. Nácvik kopu do lopty. Kolektívne hra s využitím lopty.
Sezónne činnosti Počet hodín: 15	V zimnom období hry na snehu, chôdza po klzkej ploche, šmýkanie, sánkovanie, bobovanie z mierneho svahu. V jarnom a letnom období turistika.
Spolu: 114 hodín	

Proces:

Pravidelne zaraďujeme cvičenia na rozvoj koordinácie, rovnováhy a laterality, na zvýšenie svalového tonusu a sily, na zväčšenie objemu svalov. Pri cvičení je dôležitá učiteľova individuálna pomoc žiakom vzhľadom k ich schopnostiam. Učíme žiakov orientovať sa v priestore vo vzťahu k vlastnej osobe. Snažíme sa, aby žiaci dodržiavali zvolené pravidlá, rešpektovali ostatných. Učíme žiakov rozoznávať základné polohy: stoj, sed, ľah, kľak.

Medzipredmetové vzťahy:

- Hodiny telesnej výchovy sú úzko prepojené s predmetmi: Pracovné vyučovanie, Matematika, Hudobná výchova

Stratégie vyučovania:

- všeobecné vyučovacie metódy:
 - metódy oboznámenia s cvičením:

- metóda ukážky- demonštrácie
- metóda slovného opisu- vysvetlenia
- metódy nácviku:
 - komplexný postup
 - analyticko-syntetický postup
 - zmiešaný postup
- metódy výcviku:
 - metóda opakovania
 - metóda štandardného zaťaženia
 - metóda intervalového tréningu
 - metóda súťaženia
- metódy kontroly, evidencie, hodnotenia a klasifikácie:
 - kontroly
 - evidencia
 - hodnotenie
 - hodnotenie a klasifikácia
- špecifické vyučovacie metódy:
 - reedukačné metódy
 - kompenzačné metódy
 - rehabilitačné metódy
 - metóda viacnásobného opakovania
 - metóda nadmerného zobrazenia informácie
 - metóda pohybového kontrastu
 - metóda pasívneho pohybu
 - metóda zapojenia viacerých kanálov do prijímania informácie
 - metóda alegoritmizácie obsahu cvičenia
 - metóda imitačných cvičení

Učebné zdroje:

literatúra, encyklopédie, časopisy, materiálno - technické a didaktické prostriedky, náčinie a náradie

Hodnotenie predmetu:

Žiak sa klasifikuje podľa pravidiel klasifikácie prospechu v špeciálnych základných školách, primerane k mentálnemu postihnutiu a možnostiam vyplývajúcim z jeho postihnutia. Žiak sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.